

**VOORTGANGSRAPPORTAGE
HERSTELOPERATIE
TOESLAGEN**

**mei – augustus 2024
(18^e VGR)**

Inleiding

Hierbij ontvangt u de Voortgangsrapportage hersteloperatie toeslagen (VGR). Deze rapportage schetst de voortgang van de hersteloperatie over de periode mei tot en met augustus 2024 en relevante ontwikkelingen. De peildatum van deze rapportage is 31 augustus 2024.

Het doel van de hersteloperatie is het gedane leed als gevolg van de problemen met de kinderopvangtoeslag te erkennen, herstel te bieden en gedupeerden en hun gezin te helpen een nieuwe start te maken. De hersteloperatie is een samenwerking tussen verschillende uitvoeringspartijen, zoals de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT), de gemeenten, verenigd in de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG), de Sociale Banken Nederland (SBN), publieke schuldeisers, adviescommissies en diverse andere betrokken partijen. Voor eenieder die bijdraagt aan de hersteloperatie, staan de ouders en kinderen voorop.

Aan het begin van deze rapportage vindt u een dashboard dat de belangrijkste ontwikkelingen in de hersteloperatie weergeeft en de voortgang die is geboekt. Hoofdstuk 1 van deze rapportage gaat in op de voortgang in het werk van UHT en de commissies voor degenen die zich voor financieel herstel aanmelden. Dat heeft onder meer betrekking op de eerste toets, de integrale beoordeling, de compensatie van aanvullende werkelijke schade, de bezwaarprocedures en de verstrekking van dossiers. Hoofdstuk 2 gaat over het emotioneel herstel van gedupeerden en hun kinderen, en de bijbehorende brede ondersteuning. Hoofdstuk 3 gaat in op regelingen voor aanvullende doelgroepen, zoals de kindregeling en de regeling voor ex-toeslagpartners. De schuldenaanpak komt aan de orde in hoofdstuk 4. Hoofdstuk 5 tenslotte gaat over de organisatie van de herstelorganisatie, over samenwerking met de verschillende partners en over de financiën. Dit laatste hoofdstuk gaat ook in op de inbreng van de Oudercommissie en de manier waarop opvolging wordt gegeven aan hun adviezen.

De staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane

Nora Achahbar

Den Haag, 4 oktober 2024

Hersteloperatie toeslagen mei t/m augustus 2024

Aanmeldingen

69.049 Totaal

IB afgerond

50.101 Totaal
+7.749 Deze periode

Gedupeerd na 1e toets of IB

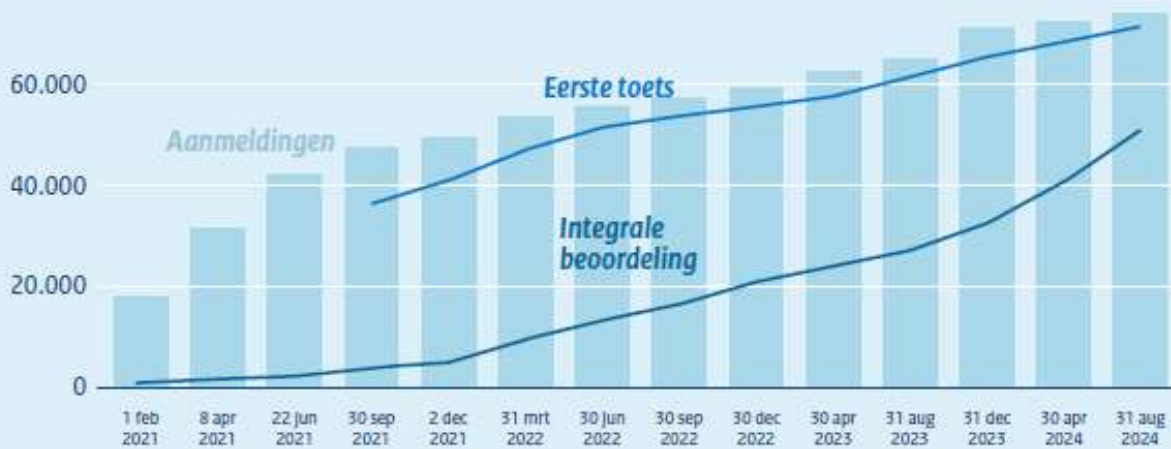
37.758 Totaal
+ 2.405 Deze periode

Kindregelingen toegekend

96.666 Totaal
+4.682 Deze periode

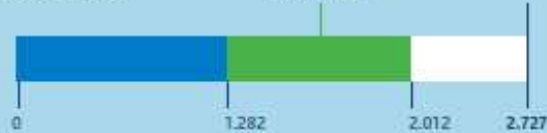
Ex-toeslagpartner toegekend

1.529 Totaal
+230 Deze periode

Afgehandelde bezwaren

Eerste toets

Integrale beoordeling

Aanvullende compensatie werkelijke schade Aanvragen afgehandeld

CWS

540 Totaal
+43 Deze periode

Regieroute VSO

53 Totaal
+33 Deze periode

SGH

358 Totaal
+186 Deze periode

Opgeleverde dossiers

Afgehandelde schulden

Private schulden

Publieke schulden

Inhoud

1.	Financieel herstel	6
1.1.	Aanmelding en eerste toets	6
1.2.	Integrale beoordelingen	7
1.3.	Aanvullende schade afhandeling.....	8
1.4.	Bezwaarproces.....	11
1.5.	Ingebrekestellingen, beroepen niet-tijdig beslissen en inhoudelijke procedures	15
1.6.	Dossiers.....	17
2.	De blik vooruit	19
2.1.	Emotioneel herstel.....	19
2.1.1.	Herstel voor kinderen en jongeren	21
2.2.	Ondersteuning op de vijf leefgebieden door gemeenten.....	22
2.3.	Intensieve hulp	23
2.4.	Maatschappelijk herstel.....	24
2.5.	Ouders in het buitenland	25
3.	Aanvullende regelingen	26
3.1.	Kindregeling	26
3.2.	Ex-toeslagpartners	26
3.3.	Nabestaandenregeling.....	27
3.4.	Huur en zorgtoeslag en kindgebonden budget (HZK)	27
4.	Schuldenaanpak.....	28
4.1.	Publieke schulden.....	28
4.2.	Private Schulden	29
4.3.	Schuldregelingstrajecten (Wsnp/Msnp)	32
4.4.	Zakelijke schulden.....	33
5.	Organisatie en financiën.....	34
5.1.	Inrichting uitvoeringsorganisatie	34
5.2.	Fouten en herstelacties	34
5.3.	Oudercommissie.....	34
5.4.	Stakeholders hersteloperatie.....	35
5.5.	Juridische bijstand voor ouders	36
5.6.	Financiën.....	37

Bijlagen

- Lijst in deze VGR afgeronde toezeggingen hersteloperatie
- Lijst lopende toezeggingen hersteloperatie
- Lijst in deze VGR afgeronde moties hersteloperatie
- Lijst lopende moties hersteloperatie
- Eindverslag co-creatie maatschappelijk herstel
- Raamwerk maatschappelijk herstel
- Bijdrage van de Oudercommissie

1. Financieel herstel

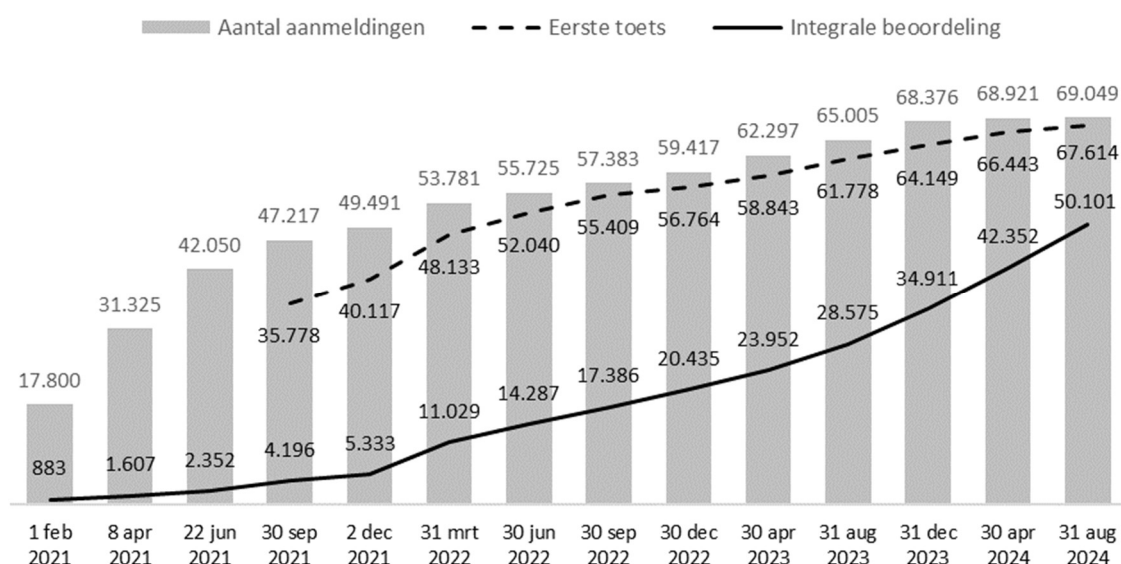
De eerste inzet van de hersteloperatie is gericht op het bieden van financieel herstel aan gedupeerde ouders. Ruimhartig compenseren voor gemaakte fouten en de geleden schade vergoeden.

De prognose is om eind 2025 alle integrale beoordelingen te hebben afgerond. Daarnaast wordt volop ingezet op de aanvullende schadeherstelroutes voor ouders die na de integrale beoordeling in aanmerking komen voor vergoeding van aanvullende schade, met als doel een snellere afronding van het financieel herstel voor de ouders.

1.1. Aanmelding en eerste toets

De aanmeldtermijn voor herstel kinderopvangtoeslag sloot 31 december 2023. Er meldden zich 69.049 ouders aan (inclusief de aanmeldingen met verschoonbare termijnoverschrijding). Ouders die zich aanmelden als gedupeerde krijgen direct toegang tot brede ondersteuning van hun gemeenten. De Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT) kijkt in een eerste toets of er aanwijzingen zijn dat een ouder gedupeerd is. Als uit de eerste toets gedupeerdheid aannemelijk is, ontvangen deze ouders direct €30.000. Eind augustus is voor 67.600 ouders de eerste toets gedaan. Voor 649 ouders is deze gaande. Bij de overige aanvragen (circa 800) is of wordt geen eerste toets doorlopen. Bijvoorbeeld omdat sprake is van een afmelding of de integrale beoordeling van de ouder is al gaande. Hiermee rekening houdend is eind augustus 99% van de uit te voeren eerste toetsen gedaan.

UHT handelt komende maanden de eerste toetsen verder af. Dit zijn reguliere eerste toetsen en het uitzoeken en verder brengen van aanvragen die om verschillende redenen nog in het proces eerste toets zitten (bijvoorbeeld ouders die niet worden bereikt). Vanaf 1 oktober 2024 zet UHT nieuwe aanmeldingen met een verschoonbare termijnoverschrijding direct door naar de integrale beoordeling, waar deze binnen een half jaar worden behandeld. Hiermee krijgen ouders nog steeds snel duidelijkheid en kan UHT het eerste onderdeel van het herstelproces afronden.

1.2. Integrale beoordelingen

Na de eerste toets krijgt een ouder een integrale beoordeling (IB), ongeacht of deze in de eerste toets als gedupeerde is aangemerkt of niet (tenzij de ouder aangeeft af te zien van een verdere beoordeling).

In 2024 ontvingen 15.100 ouders een vooraankondiging van de uitkomst van de integrale beoordeling (inclusief afmeldingen). Dit laat zien dat de versnelling bij de integrale beoordeling doorzet: in de eerste acht maanden 2024 zijn net zoveel beoordelingen gedaan als geheel 2023. Cumulatief hebben 50.100 ouders per eind augustus een vooraankondiging of definitieve beschikking van de integrale beoordeling ontvangen (inclusief afmeldingen). Dat is 72,6% van de aangemelde ouders.

UHT ligt hiermee op koers voor realisatie van de eerder afgegeven planning (afronding van de integrale beoordeling eind 2025, waarvan circa 57.000 integrale beoordelingen in Q1 2025).

Eind augustus heeft 65,8% van de aangemelde ouders een definitieve IB-beschikking voor integrale beoordeling ontvangen (circa 45.400, inclusief afmeldingen).

Tabel Aanmeldingen, beoordelingen en uitbetalingen (stand 31 augustus 2024)

Categorie	30 apr 2024	31 aug 2024	Realisatie 30 apr – 31 aug. 2024	Realisatie 2024 t/m eind aug
Aantal aanmeldingen	68.921	69.049	128	673
Aantal aanvragers waarvan eerste toets is gedaan	66.443	67.614	1.171	3.465
Aantal afgeronde beoordelingen ¹	42.352	50.101	7.749	15.190
Waarvan: 1. Integrale beoordeling	34.323	41.900	7.577	14.682
Waarvan: 2. Ouder/aanvrager ziet af van integrale beoordeling	8.029	8.201	172	508
Aantal ouders dat gedupeerde KOT is	35.353	37.758	2.405	4.577
Aantal uitbetalingen van minimaal €30.000	35.178	37.500	2.322	4.496

Tabel Uitsplitsing beoordeelde ouders (stand 31 augustus 2024)

	31 dec 2023	31 aug 2024	Realisatie 2024
Totaal aantal afgeronde beoordelingen	34.911	50.101	15.190
Waarvan: 1. Integrale beoordeling	27.218	41.900	14.682
Waarvan: 2. Ouders/aanvragers die zelf afzien van integrale beoordeling	7.693	8.201	508
2A. Ouder ziet na toewijzing €30.000 af van integrale beoordeling	3.011	3.274	263
2B. Ouder/aanvrager ziet na afwijzing bij eerste toets af van integrale beoordeling	4.283	4.505	222
2C. Overige aanvragers die afzien van beoordeling	399	422	23

¹ Ouder heeft een vooraankondiging of definitieve beschikking van de integrale beoordeling of heeft zich afgemeld voor de integrale beoordeling.

Erkend gedupeerde ouders

Tot en met eind augustus 2024 is voor ruim 37.700 ouders in de eerste toets of in de integrale beoordeling vastgesteld dat zij gedupeerde zijn. UHT heeft voor het grootste deel van de nu bekende gedupeerde ouders een integrale beoordeling gedaan: 87% heeft een vooraankondiging of een definitieve beschikking van de integrale beoordeling ontvangen of zich voor deze beoordeling afgemeld.

Erkend gedupeerde ouders ontvangen het bedrag dat hen in de integrale beoordeling is toegekend, waarin ook een forfaitair basisbedrag aan materiële en immateriële schadevergoeding is opgenomen. Daarmee kan de compensatie in de integrale beoordeling hoger zijn €30.000. De materiële schadevergoeding bedraagt 25% van het bedrag waarvoor de ouder is benadeeld en de immateriële schadevergoeding bedraagt €500 per half jaar dat de problemen met de kinderopvangtoeslag geduurd hebben, beginnend met de eerste negatieve berichtgeving en eindigend met de datum van de IB-beschikking.

Na een "niet gedupeerd" bij de eerste toets kan er in de integrale beoordeling alsnog een "wel gedupeerd" komen.

Planning

Voor circa 11.000 ouders met een afgeronde eerste toets moet de integrale beoordeling nog starten. Hiervan is circa een kwart bij de eerste toets als gedupeerde erkend en circa driekwart voorsnog niet. Op de website van UHT staat een indicatieve planning wanneer de integrale beoordeling naar verwachting start voor deze ouders. Voor ruim 7.200 ouders loopt de integrale beoordeling.

Ouders in urgente situaties krijgen altijd voorrang. Wanneer bijvoorbeeld gemeenten of Stichting Lotgenotencontact aangeven dat een ouder versneld behandeld moet worden, dan doet UHT dat.

Commissie van Wijzen

De Commissie van Wijzen (CvW) brengt onafhankelijk advies uit over voorgenomen afwijzingen voor compensatie voor één of meerdere jaren waarvoor ouders om compensatie verzoeken. In de maanden mei tot en met augustus 2024 zijn circa 3.050 dossiers aangemeld bij en afgerond door de CvW (cumulatieve stand tot en met april 2024: 23.476). Het percentage zaken waarin de CvW afwijkend van UHT adviseert geeft een stabiel beeld (4-5%).

De doorlooptijden bij de CvW zijn onveranderd kort (gemiddeld circa 2 dagen).

1.3. Aanvullende schade afhandeling (schadeherstelroutes)

Ouders ontvangen als onderdeel van hun financiële compensatie ook een materiële en immateriële schadevergoeding. Deze bedragen zijn niet voor alle ouders voldoende om recht te doen aan de schade die zij hebben ondervonden. Het verlies van bijvoorbeeld een baan, een eigen huis, gezondheid of dierbaar bezit proberen we zo rechtvaardig en ruimhartig mogelijk te compenseren via één van de beschikbare schadeherstelroutes, die allemaal verschillend op een voor de ouder passende manier de aanvullende schade bepalen. In totaal hebben 951 gedupeerde ouders hun aanvullende schade gecompenseerd gekregen via één van de routes (peildatum 31 augustus 2024).

Aanmeldportaal

Er is een centraal aanmeldportaal in ontwikkeling voor vergoeding van aanvullende schade. Ouders die meer schade hebben dan tot nu toe is vergoed door UHT kunnen hiervoor via het centrale aanmeldportaal digitaal een aanvraag doen. Daarnaast is op het portaal informatie terug te vinden over de vier schadeherstelroutes. Ouders kunnen vanuit eigen regie een keuze maken voor de

route die het beste bij hen past. Bij de ontwikkeling van het aanmeldportaal zijn zowel de werkgroep Toeslagenadvocaten als de Oudercommissie betrokken geweest.

Door gebruik te maken van een centraal aanmeldportaal wordt voorkomen dat gedupeerde ouders meerdere routes tegelijkertijd doorlopen. Op dit moment zijn er nog twee wachtrijen, één voor de Commissie Werkelijke Schade en één voor de Stichting (Gelijk)waardig Herstel, waarbij sommige ouders in beide wachtrijen staan. Voor november zal dit worden ontdebeld, waarna het beeld duidelijk is hoeveel aanmeldingen er voor aanvullende schade zijn. Het aanmeldportaal gaat naar verwachting nog dit jaar live.

Commissie Werkelijke Schade (CWS)

De CWS blijft een belangrijke rol spelen binnen de hersteloperatie voor ouders met complexe schade die onvoldoende recht kan worden gedaan met een forfaitair kader en voor ouders die veel waarde hechten aan de mogelijkheden van bezwaar en beroep die het bestuursrecht hen biedt.

Zoals al eerder met de Kamer gedeeld, is de CWS in oktober 2023 vernieuwd met een nieuwe voorzitter, een andere werkwijze waarbij de commissieleden meer een controlerende en kaderstellende rol hebben gekregen en is de nieuwe instellingsregeling in werking getreden. Daarnaast heeft de CWS op 1 juli haar aangepaste schadekader gepubliceerd. Hierin werkt de CWS voor een aantal schadeposten met forfaitaire bedragen en is bejegening van ouders veranderd. Dit met als doel om sneller en ruimhartiger te werk te gaan. UHT is het aangepaste kader gaan toepassen in lopende zaken (aanvragen, bezwaar, beroep). Zo mogelijk maakt UHT daarbij zelf de vertaalslag van oude adviezen naar het nieuwe kader. De CWS heeft 39 adviezen² die vóór 1 juli waren uitgebracht en waarop UHT nog niet had beschikt opnieuw bekeken aan de hand van het nieuwe kader. In alle dossiers leidt toepassing van het aangepaste kader tot een hoger bedrag. De mate waarin wisselt, mede afhankelijk van de schadeposten. Vaker voorkomende posten als immateriële schade leiden regelmatig tot hogere bedragen, maar de hoogste stijgingen zijn ingegeven door minder voorkomende posten als vervangende opvangkosten en misgelopen waardeverminderingen (bijvoorbeeld bij huizen of sieraden).

	2 dec 2021	1 apr 2022	1 juli 2022	30 sep 2022	31 dec 2022	30 apr 2023	31 aug 2023	31 dec 2023	30 apr 2024	31 aug 2024
Aantal aangemeld	423	647	773	910	1.102	1.468	1.943	3.035	3.815	4.523
Aantal beschikkingen	69	114	143	213	257	308	368	438	497	540
Aantal intrekkingen	3	51	87	137	139	136	133	134	142	234

Hoogte aanvullende schadevergoedingen	Aantal beschikkingen
Geen aanvullende schadevergoeding	80
< € 10.000	125
€ 10.000 - € 20.000	181
€ 20.000 - € 50.000	125
€ 50.000 - € 100.000	34
> € 100.000	10
Totaal	540

² Deze 39 zitten niet in het aantal beschikkingen tot en met 31 augustus 2024.

Jaren	Totale vergoeding	Aantal beschikkingen
2021	€1.627.293	68
2022	€3.534.589	184
2023	€3.067.307	186
2024	€1.924.794	102
Totaal	€10.153.983	540

Regieroute VSO

De Regieroute VSO is opgezet als route waarin de ouder meer invloed heeft op het proces en de inhoud. Het traject past bij ouders met behoefte aan maatwerk (een individuele schadeberekening), die goed inzicht hebben in hun werkelijke schade en bereid zijn te schikken door middel van een vaststellingsovereenkomst (VSO) tegen finale kwijting. De Regieroute VSO wordt uitgevoerd door een team binnen het ministerie van Financiën.

Na een kennismakingsgesprek tussen het team van de Regieroute en de ouder stelt de ouder, vaak bijgestaan door een advocaat, een overzicht van de geleden schade op (schadestaat). Ondersteunende documenten worden bijgevoegd per schadepost, zoals salarisstroken, brieven van een incassobureau en nota's voor medische kosten. Het ministerie van Financiën voegt hieraan de informatie toe die vanuit UHT en de Belastingdienst beschikbaar is. Op basis hiervan wordt de schadestaat beoordeeld en stelt de Staat de ouder een aanvullende vergoeding voor. Wanneer de ouder akkoord gaat met het voorstel, wordt de VSO opgesteld. Het gehele proces vanaf kennismaking tot aan het ondertekenen van de VSO gebeurt momenteel in gemiddeld 13 weken.

De Regieroute VSO helpt ouders vooralsnog op uitnodiging en doorverwijzing, bijvoorbeeld via het Ondersteuning Team Buitenland, het Instituut voor Publieke Waarden, of via hun advocaat. Uitnodiging van ouders vindt plaats aan de hand van een aantal criteria, zoals de mate waarin een ouder heeft aangegeven schikkingsbereid te zijn.

Op dit moment zitten ongeveer 53 ouders in het VSO-traject. In periode mei tot en met augustus 2024 zijn 33 VSO's in de Regieroute gesloten.

Het kabinet wil de Regieroute verder ontwikkelen, opschalen en op termijn openzetten voor alle ouders die daar interesse in hebben.

Stichting (Gelijk)waardig herstel (SGH)

Binnen de SGH-route vertellen ouders hun persoonlijke verhaal aan een luisterend schrijver – een vrijwilliger van SGH. De schrijver stelt samen met de ouder een feitenrelaas op dat door een schadeanalist in dienst van SGH wordt doorgerekend naar een schadestaat. Onder de huidige werkwijze controleert het ministerie van Financiën de schadestaat op juistheid en uitlegbaarheid, alvorens de ouder besluit de schadestaat om te zetten in een VSO. Het is de bedoeling dat deze controlerende rol op termijn wordt overgenomen door een derde partij.

Op 16 juli jl. werd de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de SGH getekend. In de zomerperiode is vervolgens hard gewerkt om deze DVO en de herstart van de SGH vorm te geven. In augustus zijn de laatste VSO's die volgens het oude pilot-kader nog moesten worden afgedaan, ondertekend. Het gaat hier om een totaal van 39 gedupeerden. In de periode mei tot en met augustus 2024 zijn in totaal 184 VSO's getekend. SGH gaat er in haar basisscenario vanuit dat zij in mei 2025 opgeschaald zal zijn naar 350 VSO's per week.

Op dit moment staat de SGH-route primair open voor gedupeerde ouders voor wie de €30.000 uit de Catshuisregeling ontoereikend is gebleken. Dus voor ouders die in de integrale beoordeling meer dan €30.000 hebben toegekend gekregen.

Digitale schadeherstelroute

De afgelopen maanden is gewerkt aan een volledig digitale schadeherstelroute met forfaitaire bedragen. Met ondersteunende stukken kunnen ouders dan zelf aangeven welke schadeposten op hun situatie van toepassing zijn. Ook deze route kan worden afgesloten met een VSO. Hoeveel ouders gebruik zullen gaan maken van de digitale route is nog niet met zekerheid te zeggen. Voor ouders die geen behoefte hebben aan het vertellen van het eigen verhaal, of dit als emotioneel belastend ervaren, kan deze route passend zijn. Datzelfde geldt voor ouders met aanvullende schade die relatief eenvoudig is vast te stellen. Door de eenvoudige werkwijze wordt de productiesnelheid en -capaciteit hoog ingeschat. Op dit moment is het uitgangspunt dat de digitale route dit jaar live kan gaan, tegelijk met het aanmeldportaal.

1.4. Bezwaarproces

Belanghebbenden die het niet eens zijn met een besluit van UHT kunnen daartegen in bezwaar gaan. UHT heeft tot en met 31 augustus 2024 12.448 bezwaarschriften ontvangen. Hiervan hebben er 2.727 betrekking op de uitkomst van de eerste toets, 8.528 op de integrale beoordeling en 325 op besluiten over werkelijke schade. UHT heeft 414 bezwaren (op 98.195 beschikkingen) ontvangen tegen besluiten op grond van de kindregeling en 15 bezwaren tegen besluiten op grond van de regeling voor ex-toeslagpartners. 124 bezwaren zijn ingediend tegen een afwijzing vanwege een aanmelding na de aanmeldtermijn voor herstel kinderopvangtoeslag waarbij de termijnoverschrijding als niet verschoonbaar werd beoordeeld. Ten slotte heeft UHT 315 overige bezwaarschriften ontvangen met een diversiteit aan onderwerpen, waaronder ingebrekestelling, CWS-voorschot en de noodvoorziening. De gemiddelde instroom van bezwaren bedroeg in de periode mei tot en met augustus 2024 circa 387 bezwaren per maand.

Tabel Aantal bezwaren

Bezwaar tegen uitkomst van	
Eerste Toets	2.727
Integrale Beoordeling	8.528
Werkelijke Schade	325
Kindregeling	414
Ex-toeslagpartner	15
Afwijzing te late aanmelding	124
Overig	315
Totaal	12.448

In totaal zijn tot nu toe 4.017 bezwaren afgerond, niet alleen door een beschikking van UHT, maar ook door intrekking van het bezwaar, onder meer na het sluiten van een VSO. Van het totaal aantal bezwaren is 19% gegrond, 13% gedeeltelijk gegrond, 34% ongegrond, 3% kennelijk ongegrond en 9% niet ontvankelijk verklaard. 22% van de bezwaren werd ingetrokken.

In bezwaar vindt een algehele heroverweging plaats. Dat betekent dat niet alleen wordt gekeken naar de rechtmatigheid van het initiële besluit, maar dat het bezwaar aan de hand van de actuele inzichten wordt beoordeeld. Om die reden kunnen bezwaren gegrond worden verklaard, zonder dat het initiële besluit onrechtmatig was. In veel gevallen is het bezwaar echter gegrond omdat er in het initiële besluit fouten zijn gemaakt. Bijvoorbeeld in de renteberekening. Die berekening is inmiddels aangepast. Ook komt het relatief vaak voor dat een foutieve startdatum is gehanteerd voor de berekening van de immateriële schadevergoeding.

UHT werkt aan de hand van een leercirkel, waarbij informatie over gegrondverklaringen snel wordt gedeeld met medewerkers, zodat herhaling van fouten wordt voorkomen. Ook worden werkinstructies, processen, opleidingsonderdelen en IT-toepassingen aangepast als leerpunten uit het bezwaarproces daartoe aanleiding geven. Omdat UHT nog veel relatief oude bezwaren afhandelt, sorteren aanpassingen in het primaire proces pas op een later moment hun volledige effect.

Tabel Bezwaren (ingediend en afgerond over tijd)

	30 sep 2021	2 dec 2021	1 apr 2022	1 juli 2022	30 sep 2022	31 dec 2022	30 apr 2023	31 aug 2023	31 dec 2023	30 apr 2024	31 aug 2024
Aantal ingediend	877	1.068	1.733	2.747	3.573	4.463	5.689	7.133	9.033	10.555	12.448
Aantal afgerond	72	113	289	445	526	708	955	1.228	1.931	2.765	4.017

In de maanden mei t/m augustus 2024 is het aantal afgeronde bezwaren opnieuw fors gestegen van 2.765 op 31 mei naar 4.017 op 31 augustus. De gemiddelde productiviteit van UHT nam in die periode verder toe. De versnelling is voor een deel te verklaren doordat relatief veel bezwaren tegen de eerste toets zijn afgerond, die doorgaans relatief eenvoudig van aard zijn en die niet ter advisering aan de onafhankelijke Bezwaarschriftenadviescommissie (BAC) hoeven te worden voorgelegd. In de periode mei-augustus werden 747 bezwaren tegen de eerste toets afgerond. Dat is ruim 4 keer zoveel als in dezelfde periode een jaar geleden (166). UHT verwacht de laatste 715 bezwaren tegen de eerste toets in de komende maanden af te ronden. In de rapportageperiode werden 335 bezwaren tegen de IB afgerond: bijna 3 keer zoveel als in dezelfde periode in 2023 (119).

Het bezwaarproces wordt gekenmerkt door een groot aantal variabelen en afhankelijkheden. Versnelling sorteert alleen effect als elke schakel in de keten gelijke tred houdt met het tempo van de bezwaarafdeling. Zo werkt UHT er permanent aan dat de versnelling van de bezwaarafhandeling gepaard gaat met de beschikbaarheid van voldoende ouderdossiers. Die beschikbaarheid is op dit moment op peil, maar omdat het samenstellen en lakken van die dossiers arbeidsintensief is en ook elders in de hersteloperatie ouderdossiers zijn benodigd, is de beschikbaarheid van ouderdossiers een kritieke factor. Dat geldt ook voor de beschikbaarheid van voldoende LIC-bestanden: een overzicht van betalingen en verrekeningen dat op verzoek wordt samengesteld door het Landelijk Incasso Centrum en waarvan de productie bijzonder arbeidsintensief is. UHT monitort voortdurend het gehele bezwaarproces en onderhoudt intensief contact met alle partijen in de keten met het oog op integrale versnelling en verbetering.

Op peildatum 31 augustus wachtten nog 7.196 bezwaren tegen de integrale beoordeling op afronding. Het streven blijft om de bezwaren tegen de integrale beoordeling eind 2026 afgerond te hebben. Dat streven staat onder druk, het aantal adviezen dat de BAC afgeeft is lager dan de capaciteit van UHT.

Bezwaarschriftenadviescommissie (BAC)

De onafhankelijke BAC heeft tot en met 31 augustus 2024 1.356 adviezen uitgebracht. In de tweede vier maanden van 2024 bracht de BAC 157 adviezen uit, tegen 251 in de eerste vier maanden van 2024. Indien UHT afwijkt van het BAC-advies wordt dit in de beschikking aan de ouder gemotiveerd. UHT legt bezwaren ter advisering aan de BAC voor in bepaalde gevallen die zijn vastgelegd in de instellingsregeling BAC. Op bezwaren die aan de BAC worden voorgelegd, kan UHT pas beschikken nadat de commissie een advies heeft afgegeven.

Per 26 oktober 2023 is de instellingsregeling van de BAC gewijzigd waardoor niet langer alle bezwaren standaard aan de BAC worden voorgelegd. Voor bezwaren die voor de datum van wijziging van de instellingsregeling van de BAC zijn ingediend geldt conform overgangsrecht dat ouders er altijd voor kunnen kiezen om hun bezwaar aan de BAC voor te leggen (behoudens bezwaren tegen de eerste toets). Omdat nog relatief veel bezwaren worden behandeld die vóór 26 oktober 2023 zijn ingediend en omdat relatief veel ouders ervoor kiezen om hun bezwaar aan de BAC voor te leggen - ondanks dat mogelijk één van de uitzonderingsgronden van toepassing is - werd in de afgelopen periode circa 75% van de IB-bezwaren aan de BAC voorgelegd. Dat is exclusief intrekkingen.

Samen met de BAC en UHT wordt gekeken naar maatregelen die de instroom en uitstroom beter in balans kunnen brengen, om zo te voorkomen dat hier een bottleneck ontstaat.

Voorkomen van bezwaar

In de rapportageperiode is een voorstel uitgewerkt om de compensatieberekening in de IB-beschikking op een duidelijkere wijze te presenteren en toe te lichten. Het niet begrijpen van deze berekening is één van de meest voorkomende redenen waarom ouders in bezwaar gaan. De nieuwe opzet is getoetst bij gedupeerde ouders, die hierin een sterke verbetering zien. De verwachting is dat het begrip van dit onderdeel van de compensatiebeschikking sterk zal toenemen. De nieuwe wijze van toelichting wordt in november 2024 geïntroduceerd. Ook op de website van UHT wordt de uitleg over de compensatieberekening aangepast. In de afgelopen periode zijn daarnaast alle teksten over in bezwaar gaan aangepast in alle relevante communicatie-uitingen. Zo wordt ouders in brieven geadviseerd om eerst telefonisch contact te leggen met de betrokken PZB'er bij vragen die zouden kunnen leiden tot een bezwaar. Dit kan bijdragen aan een snellere oplossing voor ouders en wellicht de noodzaak voor ouders wegnemen om in bezwaar te gaan.

Schikkingsvoorstel

Om het bezwaarproces verder te versnellen zijn, zoals aangekondigd in de vorige voortgangsrapportage, ook aanvullende – deels meer onorthodoxe - maatregelen getroffen. Aan ouders die erkend gedupeerd zijn, vóór 1 juni een bezwaar hebben ingediend tegen de integrale beoordeling en die op 1 september 2024 nog geen beslissing op bezwaar hebben ontvangen, wordt een eenmalig gestandaardiseerd schikkingsvoorstel van €5.000 gedaan. Dat is een additioneel bedrag voor het intrekken van het bezwaar dat komt bovenop de €30.000 van de Catshuisregeling of eventueel aanvullend uitgekeerde compensatie in de IB. Van alle tot op heden behandelde bezwaren heeft circa 75% geleid tot geen extra uitbetaling of een uitbetaling van een bedrag lager dan €5.000. Het schikkingsbedrag van €5.000 staat gelijk aan de mediaan van de tot nu te uitgevoerde aanvullende betalingen na afronding van het bezwaar. Professioneel gemachtigden krijgen daarnaast proceskosten vergoed.

Instemming van de ouder met het schikkingsvoorstel wordt vastgelegd in een VSO, waarmee het bezwaar tegen de integrale beoordeling wordt ingetrokken. Dat betekent ook dat de ouder niet bij de rechter in beroep kan tegen de integrale beoordeling. De ouder kan onverminderd een verzoek om aanvullende compensatie voor werkelijke schade indienen, voor de jaren waarvoor in de primaire fase is gecompenseerd. Het ontvangen bedrag na het accepteren van het schikkingsvoorstel wordt niet afgetrokken van de eventuele aanvullende compensatie voor werkelijke schade.

Het schikkingsvoorstel bij bezwaar is vrijblijvend. De ouder heeft 28 dagen bedenktijd. Als de ouder de beschikking wil hebben over een ouderdossier, maar dat nog niet heeft ontvangen, gaat de termijn pas lopen vanaf het moment dat het dossier is verstrekt. Als een ouder het aanbod afwijst, of bij het uitblijven van een reactie na 28 dagen, wordt het bezwaar weer opgepakt in het reguliere proces.

In augustus is UHT begonnen met het gefaseerd informeren van gedupeerden over het schikkingsvoorstel per telefoon en brief. De eerste 250 bezwaarmakers zijn benaderd. In totaal

zullen de komende tijd circa 4.700 ouders stapsgewijs een schikkingsvoorstel ontvangen. De verwachting is dat een schikkingsvoorstel een oplossing kan bieden voor ouders die behoefte hebben aan een snelle afhandeling van hun bezwaar. Het schikkingsvoorstel kan de bezwaarafhandeling versnellen, zodat andere ouders sneller kunnen worden geholpen. Ook kan het de druk op de BAC en de rechtspraak (beroep) verminderen. Het schikkingsvoorstel leidt gemiddeld tot meer compensatie voor ouders en een daling van de uitvoeringskosten. Het effect van de maatregel op de versnelling van het bezwaarproces is afhankelijk van het percentage ouders dat instemt met het schikkingsvoorstel.

Hybride insourcing

UHT zet daarnaast in op versnelling van de afhandeling van bezwaren door de inzet van hybride insourcing. UHT heeft er na onderzoek voor gekozen af te zien van het inhuren van complete bezwaarteamen. De inzet is nu gericht op het laten behandelen van groepen bezwaren door partijen waarmee reeds een mantelovereenkomst bestaat voor de inhuren van juridische capaciteit. Dit betekent dat nadere opdrachten kunnen worden gegund via een minicompetitie en dat geen volledige aanbesteding hoeft te worden gehouden. De verwachting is dat daardoor sneller kan worden gestart met de uitvoering. De nadere offerte-aanvraag is in september 2024 gepubliceerd en de definitieve gunning zal nog in 2024 plaatsvinden. UHT zet de opdracht voor hybride insourcing uit met een resultaatverplichting. De borging van kwaliteit is daarvan een essentieel onderdeel. Voor de beoordeling van de kwaliteit wordt in de overeenkomst aangesloten bij de doelen van UHT op het gebied van de juridische correctheid, de tevredenheid van ouders, de helderheid van communicatie en de snelheid van behandeling. Om de kwaliteit te borgen zal UHT onder meer de training van de inhurende partijen verzorgen, de richtlijnen aanleveren voor het werkproces en permanente vaktechnische ondersteuning aanbieden. Ook zullen beschouwingen en beslissingen op bezwaar door UHT worden tegen gelezen. De voortgang en de kwaliteit van de bezwaarbehandeling door externe partijen zal door UHT nauwgezet worden gemonitord en met partijen worden besproken in het kader van de contractuele verplichtingen.

Transparantie over termijnen

Om de voortgang van procedures beter te bewaken zijn termijnen voor het indienen van bezwaarschriften, voor het completeren van onvolledige bezwaarschriften en voor het plannen van een hoorzitting transparant gemaakt en worden deze strikter gehandhaafd. Daartoe is het Beleid procesrecht herstel toeslagen - dat in concept als bijlage was gevoegd bij de vorige voortgangsrapportage - gepubliceerd in de Staatscourant van 9 juli 2024.³

Regionale spreiding

De motie Flach c.s. verzoekt de regering te bezien of en hoe het openen van meer fysieke locaties verspreid over het land, zeker voor het afhandelen van bezwaren, kan bijdragen aan het versnellen van de hersteloperatie. UHT breidt de bezwaarafhandeling die eerder volledig in Utrecht was geconcentreerd uit naar andere locaties in het land. Naast een team in Zwolle is in de afgelopen periode een team in Leeuwarden gestart. UHT richt zich op het openen van nog drie andere locaties voor het afhandelen van IB-bezwaren. Op dit moment wordt onderzocht welke locaties daarvoor in aanmerking komen. Bij die selectie worden niet alleen de wervingsmogelijkheden in de betreffende regio en de beschikbaarheid van adequate huisvesting betrokken, maar ook de wens om dichterbij de woonplaats van ouders gevestigd te zijn. Dat laatste maakt het voor ouders die dat willen eenvoudiger om het gesprek over hun bezwaar met een bezwaarbehandelaar van UHT in persoon te voeren. Het contact van mens tot mens kan bijdragen aan het vinden van een passende oplossing. Bij de selectie van locaties wordt daarnaast de borging van kennis en kunde betrokken, die cruciaal zijn voor de kwaliteit en productiviteit van de bezwaarbehandeling. Ook voor de opschaling van de afdeling beroep kijkt UHT naar uitbreiding van locaties verspreid over het land.

³ Sttcr 2024, 21683.

Mediation

Op 31 augustus 2024 waren er 74 bezwaren tegen de integrale beoordeling in behandeling in mediation. Dat betekent dat die bezwaren zich bevinden tussen het intakegesprek en de afronding middels een VSO dan wel een beëindigingsbericht. 51 andere ouders met een IB-bezwaar hebben aangegeven dat graag te willen behandelen in mediation. Er zijn 30 VSO's gesloten. In de afgelopen periode is nadere ervaring opgedaan met betrekken van aanvullende schade in mediation. Op 31 augustus 2024 waren 30 bezwaren tegen de integrale beoordeling met een component aanvullende schade in behandeling in mediation. In 7 VSO's na mediation is tot op heden de aanvullende schade meegenomen.

Het aantal bezwaren dat in mediation wordt afgerond blijft achter bij eerdere inschattingen. De animo lijkt minder groot dan verwacht. Dat heeft waarschijnlijk te maken met ontwikkelingen in zowel het bezwaarproces als in de afhandeling van werkelijke schade, die ouders – net als in mediation – inmiddels meer ruimte bieden voor eigen regie en emotioneel herstel. Mede als gevolg van de eigen regie voor de ouder binnen een mediationtraject blijft ook het aantal afrondingen (VSO's) achter, omdat de doorlooptijd van het traject in belangrijke mate door ouders en hun gemachtigden wordt bepaald.

De evaluatie van het mediationproces, inclusief het betrekken van de aanvullende schade, wordt op dit moment afgerond. De uitkomsten daarvan en daaruit volgende acties worden gedeeld in de komende voortgangsrapportage.

1.5. Ingebrekestellingen, beroepen niet-tijdig beslissen en inhoudelijke procedures

Ingebrekestellingen (IGS)

Het aantal aanmeldingen, verzoeken en bezwaren overstijgt de capaciteit van UHT. Al vroeg in de hersteloperatie zijn achterstanden ontstaan als gevolg waarvan wettelijke beslistermijnen zijn overschreden. Als een wettelijke beslistermijn wordt overschreden kunnen ouders UHT in gebreke stellen. UHT neemt in circa 98% van de gevallen binnen de wettelijke termijn van 10 weken een besluit of de ingebrekestelling terecht is. In 93% van de gevallen waarin een besluit op de ingebrekestelling is genomen, betaalt UHT binnen de wettelijke termijn van 16 weken de verschuldigde dwangsom. In circa 7% van de gevallen is een rekeningnummer van de gerechtigde te laat voorhanden om binnen de wettelijke termijn tot uitbetaling over te gaan. UHT beschikte tot op heden op 37.451 ingebrekestellingen en betaalde ruim € 44 miljoen uit aan dwangsommen.

Tabel Instroom ingebrekestellingen

	Sep 2023	Okt 2023	Nov 2023	Dec 2023	Jan 2024	Feb 2024	Mrt 2024	Apr 2024	Mei 2024	Jun 2024	Jul 2024	Aug 2024
Aantal ingediend	865	920	1.013	774	1.060	971	992	1.041	1.094	1.056	1.018	876

Tabel Totale instroom en afronding ingebrekestellingen

	30 sep 2022	31 dec 2022	30 apr 2023	31 aug 2023	31 dec 2023	30 apr 2024	31 aug 2024
Aantal ingediend	15.577	20.388	23.611	27.741	30.713	34.462	39.443
Aantal afgerond (beoordeeld)	7.432	15.196	21.371	26.089	29.524	33.185	37.451
Dwangsommen	€9.257.898	€16.900.958	€25.109.336	€29.909.199	€33.744.797	€38.718.554	€ 44.049.052

Beroepen niet tijdig beslissen (BNTB)

Ouders die wachten op een besluit waarvoor de wettelijke beslistermijn is overschreden kunnen na UHT in gebreke te hebben gesteld – een beroep indienen bij de rechter wegens niet tijdig beslissen (BNTB). Als de rechter het beroep gegrond verklaart, legt hij UHT een beslistermijn op die moet worden opgevolgd op straffe van een dwangsom.

UHT ontving in de rapportageperiode maandelijks gemiddeld 759 BNTB's. Dat zijn er maandelijks gemiddeld ruim 150 meer dan in de eerste vier maanden van 2024. Het betrof in gemiddeld 67% van de gevallen een BNTB wegens het niet tijdig beslissen op bezwaar. Dat aandeel stijgt. Ook het aantal BNTB's wegens het niet tijdig beslissen op een verzoek om aanvullende compensatie voor werkelijke schade is in de afgelopen maanden toegenomen. In geval van een BNTB wegens het niet tijdig vaststellen van de integrale beoordeling neemt UHT in de meerderheid van de gevallen binnen de rechterlijke beslistermijn een besluit. Dat lukt helaas niet bij BNTB's bij bezwaren tegen de integrale beoordeling en bij verzoeken om aanvullende compensatie voor werkelijke schade.

Bij de laatste categorie speelt de afhankelijkheid van de Commissie Werkelijke Schade een rol. Voor bezwaar geldt dat vrijwel de gehele productiecapaciteit wordt ingezet voor het opvolgen van rechterlijke beslistermijnen. Dat betekent dat de behandelvolgorde vrijwel volledig wordt bepaald door BNTB's. Omdat de instroom de capaciteit overstijgt, kunnen ook rechterlijke beslistermijnen in de grote meerderheid van de gevallen niet meer worden opgevolgd. Steeds vaker dienen ouders een tweede of derde BNTB in waaraan door de rechter vaak een hogere dwangsom wordt verbonden. Het bedrag aan dwangsommen dat UHT betaalt op BNTB nam mede daarom in de rapportageperiode met circa €30 miljoen toe tot ruim €45,5 miljoen.

Tabel Instroom BNTB

	Sep 2023	Okt 2023	Nov 2023	Dec 2023	Jan 2024	Feb 2024	Mrt 2024	Apr 2024	Mei 2024	Jun 2024	Jul 2024	Aug 2024
Aantal ingediend	553	455	535	541	597	607	568	609	674	777	926	659

Tabel Realisatie BNTB bij IB, bezwaar en werkelijke schade

Aantal BNTB	IB	Bezwaar	CWS
Aantal ingediend	7.188	6.855	398
Aantal volledig afgerond (beschikking(en) verzonden)	4.461	808	76
Aantal nog niet afgerond	2.403	5.720	304
Aantal niet-ontvankelijk/ingetrokken	816	327	18

Inhoudelijke beroepsprocedures

Het kabinet streeft ernaar om niet tegenover ouders te komen staan in de rechtbank. Het uitgangspunt is daarom zoveel als mogelijk te voorkomen dat ouders zich genoodzaakt voelen om naar de rechter te stappen. Ook in beroep blijft UHT kijken of er mogelijkheden zijn om aan het beroep of onderdelen daarvan tegemoet te komen. Het streven is om steeds vaker beroepszaken buiten de rechtbank af te doen door met de ouder, vertegenwoordigd door een gemachtigde, tot overeenstemming te komen. Het kabinet is zeer terughoudend ten aanzien van het zelf aanwenden van rechtsmiddelen door de overheid. Ouders hebben 793 keer inhoudelijk beroep aangetekend tegen beslissingen op bezwaar van UHT. Ouders gingen 119 keer in hoger beroep. UHT is drie keer in hoger beroep gegaan (twee keer in 2023 over de termijn bij de beroepen niet tijdig beslissen en één keer begin 2024 over de hardheidsclausule in de Wht). De rechter heeft 278

uitspraken gedaan. In 32 gevallen is het beroep gegrond verklaard, waarvan 5 met instandhouding van rechtsgevolgen. Het aantal inhoudelijke beroepen en hoger beroepen stijgt omdat het aantal afgehandelde integrale beoordelingen en bezwaren toeneemt. De capaciteit van het team van UHT dat inhoudelijke beroepen behandelt staat onder druk als gevolg van de krappe arbeidsmarkt voor hooggekwalificeerde juristen met proceservaring.

Tabel Inhoudelijk beroepsprocedures

	30 apr 2023	31 aug 2023	31 dec 2023	30 apr 2024	31 aug 2024
Aantal ingediend	118	197	462	610	914
Aantal uitspraken	14	29	155	179	278
(kennelijk) gegrond	3	8	11	21	32
(kennelijk) niet-ontvankelijk	4	5	18	15	24
(kennelijk) ongegrond	7	16	37	62	111
Overig (incl. intrekkingen)	17	18	89	81	111

Civilrecht – stuitingsbrieven gedupeerde kinderopvangtoeslagaanvragers

De Rechtbank Rotterdam heeft op 26 april 2023 besloten dat de verjaringstermijn voor eventuele aansprakelijkheid van de Staat voor fouten in het verleden met betrekking tot de kinderopvangtoeslagaffaire is gaan lopen vanaf 23 oktober 2019. Dat betekent dat mogelijk gedupeerde kinderopvangtoeslagaanvragers tot uiterlijk 23 oktober 2024 de Staat aansprakelijk kunnen stellen.

De Staat vindt het onwenselijk dat gedupeerde kinderopvangtoeslagaanvragers individuele brieven moeten sturen om hun vordering vanuit de kinderopvangtoeslagaffaire veilig te stellen vanwege een eventuele verjaring. In lijn met het vonnis van de rechtbank Rotterdam spreekt de Staat uit dat zij aansprakelijkheid erkent voor eventuele civielrechtelijke vorderingen van gedupeerde kinderopvangtoeslagaanvragers die voortvloeien uit de onrechtmatige besluiten waarvoor de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen compensatie heeft geboden. Hierdoor hoeven deze gedupeerde ouders in ieder geval de komende 5 jaar (tot 1 oktober 2029) geen aansprakelijkstellingen of stuitingsbrieven te sturen. Voor gezinsleden of andere doelgroepen binnen de hersteloperatie geldt deze erkenning vooralsnog niet.

1.6. Dossiers

Het is belangrijk dat ouders en hun gemachtigden toegang hebben tot gegevens die gaan over hun herstelproces. Ouders ontvangen bij de behandeling van hun bezwaar of CWS-verzoek standaard een dossier. Deze dossiers worden met voorrang opgesteld. Bij de integrale beoordeling krijgen ouders van hun PZB'er het informatie- en beoordelingsformulier. Daarin staat informatie op basis waarvan de beslissing tot compensatie is genomen. Als de ouder daarnaast aangeeft het dossier te willen ontvangen, of uit de gesprekken blijkt dat een ouder mogelijk beter geholpen is met een dossier dan wordt dit door de PZB'er aangeboden. Het verstrekken van het dossier in de IB-fase kan echter langer duren, omdat de levering van dossiers voor de bezwaar en schade procedures prioriteit krijgen.

Door versnelling van de afhandeling van bezwaren en de inzet van het schikkingsvoorstel neemt de vraag naar dossiers in totaal toe. Aan de vraag naar dossiers voor bezwaren en CWS-zaken kon deze rapportageperiode worden voldaan.

In de periode mei-augustus 2024 heeft UHT 2.652 dossiers verstrekt. Hiermee komt het totaal in 2024 uit op 5.155 dossiers.

Versnellen

Om aan de huidige en toekomstige vraag te blijven voldoen zet UHT verdere stappen om het proces van samenstellen – anonimiseren – verstrekken te versnellen. Naast het opschalen van de personele capaciteit wordt gewerkt aan andere mogelijkheden om het proces efficiënter te maken, zoals het uitbreiden van de hoeveelheid documenten die door schermrobots automatisch klaargezet kunnen worden. Dit helpt om het samenstellen van een ouderdossier te versnellen. De inzet van laksoftware om dossiers sneller te anonimiseren was door problemen met de software uitgesteld. UHT heeft eind september de eerder aangeschafte laksoftware alsnog in gebruik genomen.

Werkgroep toeslagenadvocaten (toezegging uit het debat van 13-06-2024)

Met de werkgroep toeslagenadvocaten is gesproken over het ouderdossier: één dossier waarmee zo goed mogelijk in de behoeften van ouders en gemachtigden wordt voorzien. Het ouderdossier is op inhoud met de werkgroep afgestemd en wordt sinds april 2024 breed door UHT verstrekt. In de praktijk kan het echter voorkomen dat er voor lopende zaken nog dossiers van het oude type in omloop zijn waarvan de inhoud op een aantal punten afwijkt van het ouderdossier. Dit heeft te maken met de overgang van oud naar nieuw. Deze situaties zullen met de tijd afnemen. Met de werkgroep toeslagenadvocaten is daarnaast ook gesproken over de dossierlevering. Zij zijn meegenomen in het proces van aanvraag tot zending en de maatregelen die genomen worden om ouderdossiers sneller te verstrekken.

Persoonlijk dossier

Bij het begin van de hersteloperatie is er gesproken over een persoonlijk dossier. Dit dossier bevat alle informatie over een ouder over alle toeslagen heen, vanaf het begin van toeslagen. Dit is breder dan de informatie die gaat over wat er mogelijk mis is gegaan bij toeslagen, op basis waarvan een ouder compensatie kan ontvangen. Voor dit laatste bestaat het ouderdossier, dat stukken bevat die nodig kunnen zijn binnen de verschillende herstelstappen van UHT. Eerder werd aan de Kamer gemeld dat -als de capaciteit het toelaat- het ouderdossier wordt aangeboden aan ouders die om het persoonlijk dossier hebben verzocht, zodat zij mogelijk beter en eerder geholpen zijn. Een ouder die toch wil wachten op het persoonlijk dossier moet dan helaas wel rekening houden met een zeer lange wachttijd van mogelijk meerdere jaren. Mede door de versnelling van de bezwaarafhandeling is op dit moment echter alle capaciteit nodig voor het verstrekken van ouderdossiers die nodig zijn voor bezwaar, CWS of op verzoek in de integrale beoordeling. Dit betekent dat niet eerder dan in 2025 het ouderdossier als alternatief voor het persoonlijk dossier kan worden aangeboden aan ouders.

Onderzoek ouderdossier

Tot slot worden er ook voorbereidingen getroffen om in het najaar een onderzoek uit te voeren onder ouders die het ouderdossier hebben ontvangen. In het kader van het structurele proces van verbeteren worden de onderzoeksresultaten gebruikt om het ouderdossier verder af te stemmen op de behoefte van ouders.

2. De blik vooruit

Naast financiële compensatie en ondersteuning bij het oplossen van schulden geven veel gedupeerde ouders aan meer nodig te hebben om een nieuwe start te kunnen maken. Er is behoefte aan erkenning, verwerking en heling. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de ondersteuning bij emotioneel herstel en de wijze waarop dit samen met ouders en jongeren vorm krijgt. Ook komt brede ondersteuning door gemeenten op de vijf leefgebieden aan bod: financiën, wonen, zorg, gezin en werk.

2.1. Emotioneel herstel

Uit zowel gesprekken met gedupeerde ouders en jongeren als uit wetenschappelijke rapporten, blijkt dat erkenning een essentieel onderdeel is emotioneel herstel. Emotioneel herstel is daarom ingericht langs twee vormen van erkenning. Ten eerste is dat steun bij welbevinden, waarmee wordt erkend dat het welbevinden van de gedupeerde ouders en jongeren door toedoen van de overheid geschaad kan zijn. Ten tweede wordt er door middel van participatiesteun erkend dat de gedupeerde ouders en jongeren zelf het beste weten wat nodig en relevant is voor hun herstel. Bij het opzetten en verder ontwikkelen van beide vormen van steun is de input en behoefte van ouders, jongeren en gezinnen leidend. Voor kinderen en jongeren is er extra aanbod (zie 2.1.1).

Gesprekken met ouders, jongeren en gemeenten

Op korte termijn starten we met een nieuwe vorm werkbezoeken aan gemeenten en met (groeps)gesprekken met ouders en jongeren. We doen dat in de vorm van een lokale dialoog waarbij we samen aan tafel zitten. Doel van die gesprekken is ouders en jongeren mede op weg te helpen om vanuit eigen regie en met hulp van de gemeente een nieuwe start te maken. Dit doen we door vanuit de (aanstaande) afronding van het financieel herstel te zoeken naar de verbinding met het niet-financiële herstel. Dit met aandacht voor elk individueel verhaal.

Samenwerken met ervaringskennis

Gedupeerde ouders kunnen hun ervaringskennis inzetten om onder andere gemeenten te ondersteunen in de hulp aan andere gedupeerde ouders. In mei 2024 is een handreiking uitgebracht⁴ voor het samenwerken met ervaringskennis. De handreiking is samen met ervaringsdeskundige ouders en een aantal organisaties en gemeenten tot stand gekomen. VNG nodigt in de handreiking gemeenten en ervaringsdeskundigen uit praktijkervaringen te delen en het samenwerken met ervaringskennis te stimuleren. Ook wordt het belang van inzetten van ervaringsdeskundigheid in onder andere het sociaal domein in deze handreiking benoemd.

Lokaal zijn er grote verschillen in hoe de ervaringskennis van gedupeerde inwoners meegenomen wordt. Daarom voeren we gesprekken met een aantal ouders die lokaal hun expertise inzetten om andere ouders te helpen en die dit vaak in samenwerking met gemeenten doen. Ouders, VNG en het Ministerie van Financiën verkennen samen welke ondersteuning hiervoor wenselijk of nodig is voor de verschillende betrokkenen.

Herstelinitiatieven

Ouders en jongeren kunnen via herstelinitiatieven.nl hun idee voor een herstelinitiatief indienen en ondersteuning krijgen bij de realisatie. De initiatieven hebben allen een cultureel, kunstzinnig of sociaal-maatschappelijk karakter. Sinds de start van herstelinitiatieven.nl in april 2024 hebben 33 initiatiefnemers contact opgenomen. Zij worden op maat geholpen met expertise, netwerk en/of financiële bijdrage. Het merendeel ontwikkelt sociaal maatschappelijk initiatieven voor herstel, waaronder veel lotgenotenactiviteiten, soms ook voor specifieke doelgroepen. Er zijn vier culturele initiatieven en één kunstzinnig initiatief opgestart.

⁴ <https://vng.nl/media/43591>

Ouderplatform

Binnen de community "Samenwerken aan Herstel" zijn 147 gedupeerde inwoners met elkaar en het ministerie in gesprek. Deelnemers worden concreet bevraagd op specifieke onderwerpen of kunnen zelf onderwerpen starten. Daarnaast koppelen we aan de deelnemers terug welke signalen we uit de gesprekken halen. Deze signalen worden meegenomen in beleid, zoals bijvoorbeeld in het te ontwikkelen aanbod voor mentale steun.

Lotgenotencontact

De Lotgenotenlijn van Stichting Lotgenotencontact bestaat uit professionals met herstelexpertise. Zij worden bijvoorbeeld bevraagd over de verschillende schadeherstelroutes of over schuldenregelingen. Stichting Lotgenotencontact geeft geen advies aan ouders, bijvoorbeeld over welke schadeherstelroute zij het beste kunnen volgen, maar geeft informatie. De professionals die bij de stichting werkzaam zijn, zetten stevig in op het opbouwen en behouden van een prettige relatie met ouders.

Het gros van de bijna 4.000 contactmomenten van gedupeerden met Stichting Lotgenotencontact in de periode van mei t/m augustus 2024, vindt telefonisch plaats, al lijkt er toenemend contact te zijn via e-mail en sociale media. Onder andere gemeenten, UHT en IPW maken steeds nadrukkelijker gebruik van de mogelijkheid om in hun ondersteuningstrajecten ook door te verwijzen naar de Stichting. Een toenemend aantal gemeenten vraagt Lotgenotencontact advies hoe zij lotgenotenavonden met lokale ervaringsdeskundigen kunnen organiseren.

Emotioneel herstel is een langdurig proces. Dit blijkt bij de Lotgenotenlijn uit het feit dat ongeveer 25 procent van de ouders die Lotgenotencontact in het verleden ondersteund heeft, na verloop van tijd weer contact opnemen. De Lotgenotenlijn is voor hen een vertrouwde plek om hun verhaal kwijt te kunnen. Uit de data van Stichting Lotgenotencontact blijkt dat ondersteuning bij het emotioneel herstel, naast materiële hulp, een absolute voorwaarde is voor ouders om hun leven weer op de rit te krijgen. Stichting Lotgenotencontact levert daar een belangrijke bijdrage aan. Er is nog altijd een hoge instroom van ouders die voor het eerst contact opnemen met de Lotgenotenlijn: ouders die tot dan toe geen of nauwelijks contact hebben gehad met hun gemeente, UHT of andere hulpverleners.

Ouderverhaal: KOTA-rapportage

KOTA-rapportage is een initiatief van een ervaringsdeskundige ouder, waar Stichting Lotgenotencontact sinds april 2024 mee samenwerkt. De organisatie van KOTA-rapportage bestaat uit zeven medewerkers geschoold in sociaal werk en gedupeerd door de toeslagenaffaire. De werkwijze van KOTA-rapportage bestaat uit ondersteuning bij het opschrijven van het feitelijke verhaal (inclusief tijdlijn) van de gedupeerde ouder. Hiervoor wordt een format gebruikt dat in eigen beheer is ontwikkeld. Dit zorgt dat ouders goed voorbereid en met meer vertrouwen het proces van eerste toets en integrale beoordeling in gaan. Deze rapportage is getest in een pilot onder 27 ouders. De ambitie is om de werkwijze van KOTA-Rapportage vanaf het najaar breder in de hersteloperatie in te zetten.

Mentaal welzijn

Naar aanleiding van signalen van ouders en jongeren, gemeenten en andere ketenpartners onderzoeken we op dit moment via een marktverkenning hoe we aanvullende mentale ondersteuning aan ouders, jongeren en kinderen kunnen bieden. Er wordt ingezet op een specifiek en professioneel aanbod dat goed aansluit bij de behoeften van ouders en jongeren en bij het al bestaande herstel aanbod (brede ondersteuning, lotgenotencontact etc.) De belangrijkste uitgangspunten zijn dat de regie voor mentaal welzijn bij de ouders ligt en dat er bij een uiteindelijke uitvoerder een goede screening en verwijzing kan plaatsvinden.

De inzet is om in het eerste kwartaal van 2025 een opdracht te verstrekken om dit aanbod uit te werken. Wanneer hierover een besluit wordt genomen wordt de Kamer hierover geïnformeerd. Tegelijkertijd is het van belang dat kennis wordt opgebouwd en beschikbaar blijft voor een langere termijn, aangezien ook in de toekomst bij gedupeerden behoefte kan blijven bestaan aan specifieke hulp. Ook hulp aan jongeren maakt onderdeel uit van dit traject, zoals in de motie Van Dijk en Stultiens gevraagd.⁵ Hierbij gaat het om zowel psychosociale hulp als om bredere procesbegeleiding voor jongeren die aansluit op hun belevingswereld en die hen helpt de juiste stappen te zetten in hun herstel.

Uithuisgeplaatste kinderen

Vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid – Rechtsbescherming wordt periodiek gerapporteerd over de situatie van uithuisgeplaatste kinderen.

2.1.1. Herstel voor kinderen en jongeren

Vanuit een doorlopend samenwerkingsproces met getroffen jongeren, en ook op basis van de rapporten *Leven op de Rit* en *Ken ons, help ons*, worden zij zoveel mogelijk gefaciliteerd hun leven weer op de rit te krijgen. Het doel is dat kinderen en jongeren weer een perspectief op hun toekomst krijgen, waarbij zij zelf de regie nemen.

Fonds voor Cultuurparticipatie

Voortkomend uit de behoeften van getroffen jongeren is begin 2024 een subsidie aan het Fonds voor Cultuurparticipatie (FCP) verstrekt ter bevordering van cultuurdeelname. Sinds maart 2024 kunnen jongeren en cultuurmakers zich rechtstreeks tot het FCP wenden voor subsidie van culturele initiatieven of begeleiding bij het ontwikkelen daarvan. Met behulp van de subsidievoorziening 'Open Oproep Kinderen en Jongeren Toeslagenaffaire' wordt een bijdrage geleverd aan de regiebehoefte van getroffen jongeren om zelfstandig (herstel)initiatieven te ontplooiën.

Sinds de start van bovengenoemde subsidieregeling kwamen er 23 subsidieaanvragen bij het FCP binnen met een totaal aangevraagd budget van €1 mln. Vooralsnog honoreerde het FCP negen subsidieaanvragen ter waarde van €434.635. Negen andere aanvragen zijn nog in behandeling. Drie voorbeelden van initiatieven die zijn gehonoreerd: Black Suns Media krijgt subsidie voor een muziekproject in Almere waarbij jongeren van gedupeerde ouders worden ondersteund via interviews, workshops en een actieplan. Stichting Mind The Generations ontvangt steun voor het project Future Foundations in Rotterdam, dat jongeren helpt hun artistieke vaardigheden te ontwikkelen en sociaal isolement te doorbreken. Voor het project Creative Playground in Den Haag, waar jongeren zelf culturele activiteiten organiseren, krijgt Podium NOORD subsidie.

Mentaal welzijn

Via de website kindregelingvoorjou.nl stelt Minddistrict zelfhulpmodules beschikbaar aan jongeren die willen werken aan hun mentale welzijn. Samen met getroffen jongeren heeft Minddistrict twee nieuwe E-Health-modules ontwikkeld speciaal voor twee verschillende leeftijdsgroepen. De modules besteden aandacht aan het omgaan met heftige emoties en spanning waar zij mee te maken hebben door de problemen met de kinderopvangtoeslag. De komende tijd worden deze modules gelanceerd en onder de aandacht gebracht van getroffen jongeren, met name via sociale media en via de podcast over dit onderwerp. Ook het hierboven genoemde aanbod voor mentaal welzijn zal voor kinderen en jongeren beschikbaar komen.

⁵ Kamerstuk II, 2023-2024, 31066, nr. 1360

Aanvullend schuldhulpverleningsaanbod

Jongeren met problematische schulden kunnen daarvoor terecht bij hun gemeente. De gemeente maakt dan samen met de jongere een plan van aanpak waarin de jongere wordt ondersteund en begeleid bij het maken van een nieuwe start en waarbij saneerbare schulden kunnen worden opgelost. Afgelopen kwartaal is er onderzoek verricht naar de ervaringen van jongeren met het aanvullend schuldhulpverleningsaanbod voor jongeren met problematische schulden. Zodra de uitkomsten van dit onderzoek definitief zijn worden de uitkomsten met de Kamer gedeeld. Het gebruik van deze regeling lijkt achter te lopen bij de verwachting. De aanmeldtermijn voor dit schuldaanbod voor het merendeel van de jongeren sluit op 1 november van dit jaar. Tot die tijd intensiveren alle betrokken partijen de communicatie over het schuldhulpverleningsaanbod om zoveel mogelijk getroffen jongeren te bereiken.

Bereik van jongeren

Een belangrijke uitdaging blijft het bereiken van getroffen kinderen en jongeren. Samen met samenwerkingspartner Diversion worden er verschillende strategieën ingezet om zoveel mogelijk jongeren te bereiken. Naast de website kindregelingvoorjou.nl worden alle getroffen kinderen en jongeren op korte termijn per brief opnieuw geattendeerd op het hulpaanbod dat er voor hen is. Daarnaast sturen gemeenten in samenwerking met UHT een flyer met informatie over brede ondersteuning en wijze waarop jongeren met de gemeente in contact kunnen komen. De ambitie is om deze flyer eind november te versturen. Sociale media wordt ingezet om jongeren te bereiken maar ook de netwerken van jongeren zelf worden ingezet. Er worden bijvoorbeeld steun gegeven aan twee podcasts die jongeren zelf vormgeven. Het gaat om een podcast over mentaal welzijn en een podcast die aandacht besteedt aan het beschikbare hulpaanbod.

Kinderboek

In opdracht van het ministerie van Financiën werkt ROSE stories aan een kinderboek over de toeslagenaffaire. Dit boek heeft als doel houvast te bieden aan gedupeerde ouders om in gesprek te gaan met hun kinderen over wat ze hebben meegemaakt. Ook kunnen kinderen onderling hun ervaringen aan de hand van dit boek delen. Het is geschikt voor kinderen in de leeftijd van circa zeven tot twaalf jaar. Dit boek komt tot stand met input van gedupeerde ouders en hun kinderen.

2.2. Brede ondersteuning op de vijf leefgebieden door gemeenten

Ouders die zich hebben aangemeld als mogelijk gedupeerde hebben in veel gevallen ook hulp nodig bij het vinden van passend werk, het oplossen van schulden, en begeleiding bij gezondheidsproblemen. (Mogelijk) gedupeerde ouders, erkend ex-toeslagpartners, nabestaanden en kinderen die vallen onder de kindregeling, ontvangen van hun gemeente – als ze dat willen - brede ondersteuning op de vijf leefgebieden financiën, wonen, zorg, gezin en werk. Deze ondersteuning nemen gemeenten op in een plan van aanpak dat gericht is op het kunnen maken van een nieuwe start. Dit plan stellen zij samen op met de aanvrager van de kinderopvangtoeslag, het kind, de erkend ex-partner van de toeslaggerechtigde, of een nabestaande partner of kind. De afgelopen jaren is gebleken dat de brede ondersteuning voor ouders en kinderen een essentieel onderdeel is in hun herstel en het kunnen maken van een nieuwe start. Door het grote aantal aanmeldingen van (mogelijk) gedupeerden en de langere duur van het financieel herstelproces, is er echter grote druk ontstaan op gemeenten.

Ouders, gemeenten, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), stakeholders en de ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en Financiën onderzochten samen wat de voornaamste knelpunten in de brede ondersteuning zijn, hoe de brede ondersteuning kan worden verbeterd, en hoe deze kan worden bestendigd richting de toekomst.

Ouders geven aan dat ze verschillen ervaren in de aanpak en dienstverlening. Zij geven aan behoefte te hebben aan duidelijkheid over de opbouw en looptijd van de brede ondersteuning. Gemeenten signaleren dat o.a. de lange duur van de afhandeling van het financieel herstelproces bij hen leidt tot veel, terugkerende en complexe hulpvragen en kampen met capaciteitsproblemen. Verder merken gemeenten op dat zij niet toekomen aan de echte hulpvraag van ouders en kinderen, doordat het gesprek vaak gaat over materiële verstrekkingen. Daardoor krijgen niet alle ouders, hun kinderen en andere getroffen en tijdig de hulp die ze zoeken.

Om de brede ondersteuning effectiever, duidelijker en toekomstbestendig te maken, is op 11 september jl. een Nota van Wijziging bij het wetsvoorstel Wet aanpassing termijnen en nabestaandenregeling hersteloperatie toeslagen aan de Kamer aangeboden.⁶ Die bevat ook een duidelijker kader van de brede ondersteuning. Voorgesteld wordt om binnen acht weken na het eerste gesprek met de rechthebbende een plan van aanpak op te stellen. Op die manier blijft de individuele situatie en specifieke ondersteuningsbehoefte van ouders en jongeren leidend voor inzet van de hulp. De brede ondersteuning richt zich op de vijf leefgebieden, waarbij ook materiële ondersteuning (zoals een laptop of een fiets) mogelijk is om bij te dragen aan een nieuwe start. Deze materiële voorzieningen kunnen tot uiterlijk zes maanden na het eerste gesprek worden toegekend, indien ze noodzakelijk zijn om een nieuwe start te kunnen maken. Verder wordt verduidelijkt dat de brede ondersteuning eindigt nadat een nieuwe start is geboden, maar in ieder geval uiterlijk twee jaar na het eerste gesprek. Dit geeft gemeenten meer ruimte om de benodigde voorzieningen in te zetten of de rechthebbende warm over te dragen richting de reguliere dienstverlening van gemeenten. Deze aanpassingen hebben geen budgettaire gevolgen, maar gaan naar verwachting leiden tot een verbeterde uitvoering door gemeenten.

Dit najaar wordt in de Tweede Kamer het wetsvoorstel Wet aanpassing termijnen en nabestaandenregeling hersteloperatie toeslagen behandeld waarin de introductie van termijnen bij het bieden van de brede ondersteuning zijn opgenomen.

Momenteel worden de declaraties over 2023 van de gemeenten verwerkt, waarbij uit een eerste beeld blijkt dat de gemeenten goed op stoom zijn bij het verlenen van brede ondersteuning aan ouders. De uitgaven die zij in 2023 voor de brede ondersteuning hebben uitgegeven is naar verwachting een verdubbeling van de uitgaven die gemeenten in 2022 hebben uitgegeven.

Driegesprekken

Een driegesprek is een gesprek tussen een gedupeerde ouder, de gemeente en UHT. Deze gesprekken kunnen namelijk bijdragen aan het emotioneel herstel en aan de afstemming tussen het financieel herstel en de brede ondersteuning die een ouder krijgt. Het is belangrijk dat een gedupeerde ouder de mogelijkheid krijgt voor een driegesprek als daar behoefte aan is. Daarom zijn eerder dit jaar maatregelen getroffen om te zorgen dat het aanbieden en organiseren van deze gesprekken beter loopt, zoals dat een gemeente kan doorgeven dat een ouder een driegesprek wil. De belangstelling voor driegesprekken is veel lager dan oorspronkelijk werd ingeschat. Omdat individuele ouders baat kunnen hebben bij een driegesprek, zowel voor hun herstel als voor connectie tussen de brede ondersteuning en financieel herstel, blijft UHT deze tijdens de integrale beoordeling aan gedupeerde ouders aanbieden.

2.3. Intensieve hulp

Aanvullend op de brede ondersteuning die gemeenten bieden helpt het Instituut voor Publieke Waarden (IPW) ernstig gedupeerde ouders met multi-problematiek, die behoefte hebben aan maatwerkoplossingen. Er zijn tot op heden 1.267 gedupeerde ouders aangemeld bij IPW. Voor ongeveer 1.000 van hen is een doorbraakplan gemaakt en gerealiseerd. Aanmeldingen bij IPW zijn

⁶ Kamerstukken II, 2023-2024, 36577, nr. 9

afkomstig van gemeenten, het ondersteuningsteam ouders in het buitenland (OTB), lotgenotennetwerken en ouders zelf. Door intensivering van de samenwerking met enkele grote gemeenten komt het ook voor dat IPW medewerkers van gemeenten ondersteunt.

De meeste inhoudelijke vragen aan IPW hebben ook in de periode van mei tot augustus 2024 betrekking op financiële gezondheid en huisvesting en in het verlengde daarvan mentale gezondheid en welzijn van ouders en kinderen. Daarnaast neemt het aantal vragen toe van ouders die aangeven dat de brede ondersteuning tot dan toe niet voldoet aan de verwachtingen, waardoor de relatie tussen gemeente en ouder over en weer verstoord is of dreigt te raken. Samen met ouders en hun gemeente beoordeelt IPW wat al gedaan is, wat nog nodig is en of dat binnen de reikwijdte van brede ondersteuning past. Waar nodig wordt gekeken welke hulpvragen beter op een andere manier kunnen worden opgepakt, bijvoorbeeld met reguliere hulp en ondersteuning. In bijna alle gevallen wordt door IPW een haalbare oplossing gevonden voor de meest dringende problematiek en blijven positieve relaties tussen ouders en lokale professionals in stand.

In een beperkt aantal gevallen is er sprake van complexe multi-problematiek die niet altijd gerelateerd is aan de kinderopvangtoeslag. Bij deze situaties is overdracht aan het regulier sociaal domein de meest voor de hand liggende route.

2.4. Maatschappelijk herstel

Niet alleen voor gedupeerden, kinderen en jongeren heeft de toeslagenaffaire impact gehad. Ook niet-gedupeerde burgers hebben gezien en gehoord wat de overheid heeft gedaan en welke consequenties dat handelen heeft gehad voor mensen en in de maatschappij. Voor gedupeerde ouders én voor alle Nederlandse burgers is het publiekelijk bespreken van het aangedane leed, de principes of patronen die daartoe hebben geleid en de lessen die we hebben geleerd essentieel.

Co-creatie maatschappelijk herstel

In het afgelopen jaar zijn er acht co-creatiesessies georganiseerd met een diversiteit aan deelnemers door het hele land. In de verschillende sessies is met gedupeerde ouders en andere burgers verder ingegaan over wat er in de maatschappij als geheel beschadigd is door het ongekende onrecht. Daarnaast is gesproken over mogelijke ideeën die kunnen bijdragen aan 'maatschappelijk herstel'. Alle bijeenkomsten zijn bijgewoond door verschillende Rijks- en gemeenteambtenaren. Het doel voor de co-creatie sessies was tweeledig:

1. Stimuleren van dialoog tussen gedupeerde ouders, overige burgers, rijks- en gemeenteambtenaren over maatschappelijk herstel.
2. Gezamenlijk formuleren van ideeën voor maatschappelijk herstel op basis van behoeftes die eerder zijn aangegeven.

De bijeenkomsten waren succesvol. De dialoog tussen gedupeerde ouders, overige burgers en ambtenaren was open en respectvol. Uit de reacties van de deelnemers is duidelijk geworden dat dialoog kan bijdragen aan wederzijds begrip en vertrouwen. Of zoals een van de deelnemende gedupeerde ouders het verwoordde: *"In zo'n bijeenkomst zie je mensen die je in de ogen kan kijken. Dan is het mens tot mens. Je ontmoet elkaar. En dan verandert er iets."*

Op korte termijn worden schrijfsessies georganiseerd om de ideeën die geopperd zijn in de co-creatiesessies samen met ouders verder uit te werken. Het gaat dan onder andere om ideeën op het gebied van onderwijs, kunst en (culturele) zingeving. Vanzelfsprekend is dat ouders de regie hebben over de uiteindelijke activiteiten die in dit kader worden georganiseerd. In de bijlage bij deze voortgangsrapportage is het eindverslag van de co-creatie te vinden.

Raamwerk maatschappelijk herstel

Het afgelopen jaar is ook ingezet op het ontwikkelen van een wetenschappelijke visie op erkenning en herstel. In samenwerking met de Universiteit voor Humanistiek is een raamwerk ontwikkeld,

waarin de wetenschappelijke kennis en casusoverstijgende inzichten bij elkaar zijn gebracht om geleerde lessen te formuleren voor deze brede visie op herstel. Het raamwerk is aangevuld met specifieke kennis vanuit de organisaties die zich bezighouden met de hersteloperatie zelf en is gevalideerd door gedupeerde ouders. De eindconclusie is dat maatschappelijk herstel geen uitkomst is, maar een leerproces van alle maatschappelijke actoren. Het vraagt naast woorden ook om zichtbare handelingen, transformatie van relaties en veranderend gedrag van overheid en samenleving. Het raamwerk is daarom aangeboden aan de organisaties die een rol spelen in het herstelproces, maar het is ook breder toe te passen op andere hersteloperaties. In de bijlage bij deze voortgangsrapportage is het raamwerk maatschappelijk herstel te vinden.

2.5. Ouders in het buitenland

Per 31 augustus zijn er bij het Ondersteuningsteam voor ouders in het buitenland (OTB) 1.085 gezinnen aangemeld uit 40 verschillende landen, waarvan inmiddels voor 262 gezinnen het traject is afgesloten. De komende tijd komt er meer focus te liggen op het afronden van ondersteuningstrajecten. Tot nu toe zijn er 210 terugkeertrajecten opgestart waarvan inmiddels 111 ouders/gezinnen teruggekeerd naar Nederland. Het aantal ouders met een terugkeerwens groeit. Ondanks dat het steeds lastiger wordt om een sociale huurwoning te vinden en er bij het verkrijgen van urgentie voor een woning een lange wachttijd is, lukt het in overleg met gemeenten nog steeds om trajecten doorgang te laten vinden. Met een aantal woningcorporaties en gemeenten zijn afspraken gemaakt over het 'teruggeven' van eerder opgebouwde woonduur of inschrijfjaren. Daarmee is het voor mensen die eerder in een corporatiewoning woonden mogelijk om zelf op woningen in te schrijven die passen bij de wensen van het gezin, waarmee zij een duurzame nieuwe stap kunnen maken.

Voor gezinnen die beschikken over huisvesting in Nederland en die terugkeren, worden de reis en de verhuizing via OTB aangevraagd en betaald. Er is voor 59 gezinnen een terugreis georganiseerd en 48 keer heeft er een boedelverhuizing plaatsgevonden. Ouders die hiervan gebruik maakten zijn zeer tevreden met deze ondersteuning. Tevens is er een evaluatie gedaan van terugkeertrajecten waarbij ouders, de ontvangende gemeenten en de casemanagers van OTB zijn betrokken. Ook hierover zijn ouders over het algemeen tevreden. Aandachtspunten van gemeenten zoals aandacht voor een duurzaam inkomen, woningkrapte en aandacht voor de overdracht tussen OTB en gemeenten zijn meegenomen om het proces verder te verbeteren. De grootste knelpunten ontstaan wanneer ouders besluiten op eigen initiatief terug te keren en onaangekondigd aankloppen bij de gemeente. Vanwege het tekort aan woningen en de tijd die nodig is om bepaalde voorzieningen op te starten zorgt dit voor complexe situaties. Het OTB benadrukt richting ouders dat gemeenten en OTB in die gevallen niet goed in staat zijn zaken op korte termijn te regelen.

In het wetsvoorstel Wet aanpassing termijnen en nabestaanderegeling hersteloperatie toeslagen dat voor de zomer bij de Tweede Kamer is ingediend, is opgenomen dat de peildatum (eerder 7 juli 2020) wordt aangepast naar 31 december 2021. UHT leidt, zoals eerder aangekondigd⁷, sinds eind 2023 al ouders naar het OTB die na het verschuiven van de nieuwe peildatum voor ondersteuning in aanmerking komen. Komend half jaar wordt nog een forse nieuwe instroom van ouders bij het OTB verwacht. Ook is er een lichte toename van kinderen te zien voor wie het nodig is een eigenstandig plan van aanpak op te stellen. Het OTB anticipeert hierop door de capaciteit uit te bereiden.

⁷ Kamerstukken II, 2023–2024, 31 066, nr. 1319.

3. Aanvullende regelingen

Vanuit de gedachte dat de toeslagenaffaire niet alleen de aanvrager van kinderopvangtoeslag raakt, maar het hele gezin erom heen ook, zijn er regelingen getroffen voor kinderen, ex-toeslagpartners en nabestaanden. Daarnaast is een regeling opgezet voor mensen die in het verleden zijn benadeeld bij de huur- en zorgtoeslag en het kindgebonden budget (HZK).

3.1. Kindregeling

De kindregeling is een regeling bedoeld als steun in de rug voor kinderen en jongeren van een gedupeerde ouder. Ook zij hebben vaak moeilijke dingen meegemaakt als gevolg van het onrecht dat hun ouder(s) is aangedaan. De kindregeling bestaat uit een geldbedrag, waarvan de hoogte afhankelijk is van de leeftijd van het kind en maximaal € 10.000 bedraagt. Aanvullend wordt brede ondersteuning aan kinderen en jongeren geboden door de gemeente waarin zij wonen.

Van de op 31 augustus bij UHT bekende 106.271 kinderen (zowel ambtshalve bekend als zelfmelders) hebben er 96.666 een beschikking ontvangen. Aan 93.561 van hen is ook al een tegemoetkoming betaald. Van de ambtshalve bij UHT bekende kinderen hebben er 93.332 een tegemoetkoming ontvangen. Van de zelfmelders hebben er 229 een betaling ontvangen. De groep kinderen en jongeren binnen de kindregeling blijft nog langzaam groeien, omdat kinderen van ouders die recentelijk zijn erkend als gedupeerde als gevolg hiervan ook recht hebben op de kindregeling.

Er is een groep die extra aandacht vereist, te weten minderjarige kinderen waarvan onduidelijk is wie op het moment gezag over hen heeft. Daarover is er contact met Veilig Thuis, Jeugdzorg Nederland en rechtbanken. Ook is er contact met de Raad voor de Rechtspraak. Naar verwachting vindt op korte termijn een uitwisseling van gegevens plaats met de Raad voor de Rechtspraak om voor de kinderen waarbij dit speelt te kunnen beschikken en uitbetalen. Ook bij kinderen die in het buitenland wonen of woonden is het gezag moeilijk vast te stellen. UHT is hierover in contact met het Ondersteuningsteam Buitenland (OTB). De totale groep waarbij het gezagsvraagstuk speelt betreft ongeveer 2.400 kinderen, waarvan er ongeveer 1.400 zijn afgerond.

De kindregeling voeren we ambtshalve uit en kent ook een mogelijkheid tot zelfmelden, bijvoorbeeld voor pleegkinderen en kinderen van overleden ouders die niet bij UHT in beeld zijn. Van de 8.928 kinderen die zichzelf meldden bij UHT ontving 80% (7.181) inmiddels een beschikking.

Het uitgangspunt is de kindregeling zoveel mogelijk af te ronden in 2025. In 2026 volgen vervolgens de laatste beschikkingen, als gevolg van de instroom van ouders die later zijn erkend als gedupeerde en het feit dat kinderen daardoor ook recht hebben op de kindregeling.

3.2. Ex-toeslagpartners

Ook ex-toeslagpartners kunnen hulp en geld krijgen als zij gedupeerd zijn door de fouten bij de kinderopvangtoeslag. Zij worden gecompenseerd met een forfaitair bedrag van € 10.000. Ook kunnen zij een beroep doen op brede ondersteuning van de gemeente waarin zij wonen, een schaderegeling voor vergoeding van eventuele aanvullende schade krijgen en komen zij in aanmerking voor schuldenaanpak.

Sinds september 2023 stuurde UHT 2.555 ex-toeslagpartners een uitnodiging met informatie over de regeling en het verzoek zich aan te melden. Tot en met augustus 2024 ontving UHT 1.841 aanmeldingen, waarvan 1.529 zijn beschikt en op de peildatum 1.373 zijn betaald.

Naast de mensen die een uitnodiging ontvingen hebben 532 mensen zichzelf gemeld bij UHT. UHT behandelt eerst de groep ex-toeslagpartners die al bij hen in beeld is. De zelfmelders neemt UHT in behandeling op het moment dat UHT beschikt over voldoende capaciteit. Daarnaast moet voor het inrichten van een zelfmeldersloket eerst een koninklijk besluit worden vastgesteld dat het briefvereiste laat vervallen.

In totaal dienden 15 ex-toeslagpartners bezwaar in tegen de beschikking en geeft 69% van de aangemelde ex-toeslagpartners aan ook een beroep te willen doen op aanvullende schade. Daarnaast geeft 40% van de aangemelde ex-partners aan hulp te willen bij schulden.

Op dit moment kijken we verder onder welke voorwaarden en op welke termijn de aanvullende schaderoutes voor ex-toeslagpartners beschikbaar kunnen komen.

3.3. Nabestaandenregeling

De nabestaandenregeling bestaat uit twee onderdelen, namelijk de regeling voor nabestaanden van overleden gedupeerde ouders en de nabestaanden van overleden kinderen van gedupeerde ouders.

Op 22 april 2024 startte de uitvoering van de regeling voor nabestaanden van overleden kinderen van gedupeerde ouders. Begunstigden van de nabestaandenregeling voor overleden kinderen krijgen een erkenningsbrief en een bedrag dat gelijk is aan de tegemoetkoming binnen de kindregeling. Via een contactkaart informeerden we de bij UHT bekende nabestaanden. Vervolgens heeft UHT telefonisch contact met hen gezocht. UHT voert de regeling wordt uit met een apart team dat bijzondere aandacht heeft voor de nabestaanden en de behoeften die zij hebben. Inmiddels zijn de eerste beschikkingen verzonden.

Over de regeling voor nabestaanden van gedupeerde ouders informeerden we de Kamer eerder dat een aanpassing van de wet nodig is om de regeling te kunnen uitvoeren.⁸ Op 11 september jl. is een Nota van Wijziging bij het wetsvoorstel Wet aanpassing termijnen en nabestaandenregeling hersteloperatie toeslagen aan de Kamer aangeboden.⁹

De voorbereiding op de uitvoering van de regeling loopt, zodat direct na inwerkingtreding ervan met de uitvoering kan worden gestart.

3.4. Huur en zorgtoeslag en kindgebonden budget (HZK)

De uitvoering van de regeling voor mensen die in het verleden zijn benadeeld bij de huur- en zorgtoeslag en het kindgebonden budget (HZK) is in voorbereiding. De HZK-regeling gaat in het eerste kwartaal van 2025 van start. Hiervoor worden momenteel de benodigde processen, werkinstructies en IV-voorzieningen gerealiseerd en wordt invulling gegeven aan de inrichting van de uitvoeringsorganisatie en bemensing.

⁸ Kamerstukken II 2023-24, 36352, nr. 28.

⁹ Kamerstukken II 2023/24, 36577, nr. 9.

4. Schuldenaanpak

Gedupeerde ouders krijgen kwijtschelding van publieke schulden van henzelf en hun toeslagpartner en hulp bij de aanpak van betalingsachterstanden op private schulden. Het doel van de schuldenaanpak is dat ouders een nieuwe start kunnen maken. Bij circa 96% van de publieke schulden van gedupeerde ouders en (ex)toeslagpartners die in aanmerking komen, heeft de kwijtschelding reeds plaatsgevonden, voor een totaalbedrag van 921 miljoen euro. Circa 94% van de ingediende private schulden zijn behandeld. In totaal is voor 1.105 miljoen euro aan (achterstand op) schulden opgelost.

4.1. Publieke schulden

Op het moment dat iemand zich aanmeldt als mogelijk gedupeerde ouder, dan pauzeren de publieke schuldeisers de publieke schulden die zijn ontstaan vóór 1 januari 2021. Wanneer vaststaat dat iemand gedupeerde ouder, toeslagpartner of ex-toeslagpartner is, schelden we schulden bij deze publieke organisaties die zijn ontstaan vóór 1 januari 2021 kwijt – uitgezonderd strafrechtelijke schulden. Ouders hoeven hiervoor niets te doen, de uitvoering vindt plaats door de betrokken organisaties. De kwijtscheldingen verlopen volgens planning. Bij circa 96% van de publieke schulden van gedupeerde ouders en (ex)toeslagpartners die in aanmerking komen, heeft de kwijtschelding reeds plaatsgevonden. In totaal is tot en met peildatum 31 augustus 2024 circa 921 miljoen aan publieke schulden kwijtgescholden. Het onderstaande overzicht geeft de actuele stand van zaken weer.

Tabel Stand van zaken publieke schulden (peildatum 31 augustus 2024)

Organisatie	Aantal ouders en (ex)toeslagpartners met gepauzeerde schulden ¹		Waarvan gedupeerd met publieke schulden		Waarvan kwijtgescholden ²		Kwijtgescholden bedrag	
	30 april 2024	31 aug 2024	30 april 2024	31 aug 2024	30 april 2024	31 aug 2024	30 april 2024	31 aug 2024
BD&T	97.378 ³	95.704	51.470	55.969	50.215	54.247	€354,8 mln.	€463,1 mln.
LBIO	237 ⁴	216	135	145	147	161	€145.000	€158.000
SVB	2.231	2.398	1.140	1.268	450	523	€ 805.974	€ 887.825
CAK	24.961	23.729	15.789	17.101	15.333	16.753	€ 32,7 mln.	€ 36,2 mln.
CJIB	56.698	57.696	31.179	33.485	28.499 ⁵	29.971	€ 9,9 mln.	€ 10,2 mln.
DUO	22.315	22.659	13.522	14.043	12.550	13.510	€369,1 mln.	€398,6 mln.
UWV	7.829	8.160	4.610	5.032	4.598	4.944 ⁶	€ 11,3 mln.	€ 11,7 mln.

Toelichting:

1: Sommige (afgeronde) cijfers zijn bij benadering. De aantallen hebben betrekking op de kwijtschelding van publieke schulden door gedupeerde ouders en hun toeslagpartner. Vanaf januari 2024 zijn ook de ex-toeslagpartners meegenomen in deze cijfers.

2: De ouders in deze kolom hadden schulden die volledig kwijtgescholden konden worden. Voor sommige ouders worden de schulden niet volledig kwijtgescholden. Bijvoorbeeld wanneer er om schulden zijn die zijn ontstaan door misbruik of fraude, of schulden van na de peildatum van 31-12-2020. Deze cijfers zijn niet meegenomen in de aantallen.

3: Dit is hoger dan het aantal aangemelde ouders omdat toeslagpartners hierin cijfers mee worden genomen.

4: Bij LBIO worden uitsluitend lopende zaken van het moment bijgehouden, die betrekking hebben op kwijtschelding. Het kan dat in een gepauzeerde zaak afbetaling heeft plaatsgevonden en geen kwijtschelding. Deze vervalt dan in de registratie en zijn niet meegenomen in de cijfers.

5: Per abuis was in de vorige VGR voor de periode 30-04-2024 niet het correcte cijfer opgenomen voor de kwijtgescholden schulden (het aantal op die peildatum is 28.499 ipv 30.540). Ten onrechte waren de cijfers voor de overige bestuursorganen meegenomen waarvoor het CJIB de verwerking doet.

6: 2.305 van de 4.944 vallen onder het zogeheten moratorium en vallen dientengevolge buiten de kwijtschelding aangezien de terugvordering betrekking heeft op schulden die betrekking hebben op perioden vanaf 1-1-2021.

Opstart invorderingsproces na UHT door Dienst Toeslagen en de Belastingdienst

Wanneer de integrale beoordeling is afgerond of als ouders daar zelf van hebben afgezien, starten Dienst Toeslagen en de Belastingdienst de invordering van openstaande vorderingen weer op. De pauzering van invorderingen, die inging bij de aanmelding bij UHT, stopt daarmee. In 2024 verzonden we meerdere batches van circa 1.000 brieven naar ouders zonder vorderingen of met vorderingen bij Dienst Toeslagen. In het najaar start de eerst batch brieven naar ouders met vorderingen bij de Belastingdienst of beide organisaties. Voor 2025 is een opschaling van de planning uitgewerkt, door batches te vergroten naar 12.500 ouders.

In de brief van 11 juni jl. bent u geïnformeerd over ouders met onverschuldigde betalingen.¹⁰ Hoewel gedupeerde ouders bij aanmelding bij UHT een pauzering van betaling van vorderingen kregen, ging meer dan de helft van deze ouders (ca. 31.000) toch over tot betaling van vorderingen die mogelijk in aanmerking komen voor kwijtschelding. Het is nu technisch mogelijk om deze onverschuldigde betalingen geautomatiseerd te restitueren. De restitutie zal voor het merendeel van de particulieren en ondernemers begin november 2024 afgerond zijn. Het streven is dat voor het einde van 2024 ook gedupeerde ouders voor wie de geautomatiseerde restitutie niet mogelijk is, via een maatwerk proces worden gerestitueerd. Na de restitutie, nemen we deze ouders weer mee in de opstart van het invorderingsproces.

Ouders met openstaande vorderingen die mogelijk in een financieel kwetsbare positie zitten en ouders die meer dan tien openstaande vorderingen hebben, bellen we voorafgaand aan de opstart. We bieden proactief hulp, bijvoorbeeld in de vorm van het toesturen van een schuldenoverzicht, persoonlijke begeleiding, of het doorverwijzen naar de gemeente. Ouders die naar eigen verwachting moeite krijgen met terugbetalen, wijzen we op de mogelijkheden van ondersteuning zoals onder andere een persoonlijke betalingsregeling.

4.2. Private Schulden

Tabel Stand van zaken uitvoering loket private schulden bij SBN (peildatum 31 augustus 2024)

	31 aug 2023	31 dec 2023	30 april 2024	31 augustus 2024
Aantal mensen die zich hebben gemeld	12.771	14.515	15.742	16.502
Aantal schuldenlijsten ingediend	27.804	33.167	39.754	41.351
Aantal schuldenlijsten in behandeling	27.757	31.253	37.454	41.061
Aantal schuldenlijsten na splitsen en samenvoegen*	24.678	28.099	34.163	37.649
Aantal schuldenlijsten beschikt	22.696	25.580	30.475	35.390
Aantal schuldenlijsten zonder betaling	5.740	6.539	8.069	10.669
Aantal schuldenlijsten met betaling	17.229	19.041	22.406	24.721
Aantal beschikkingen betaald	17.120	19.041	22.234	24.708

** Het aantal ingediende schuldenlijsten kan niet afgezet worden tegen het aantal beschikte schuldenlijsten omdat SBN regelmatig schuldenlijsten samenvoegt of splitst.*

Ouders met betalingsachterstanden op private schulden die zijn ontstaan voor 1 juni 2021, kunnen deze indienen bij Loket Private Schulden van Sociale Banken Nederland (SBN), de samenwerkingsorganisatie van kredietbanken die de schuldenaanpak uitvoert. De overheid vergoedt dan de ontstane betalingsachterstand. De hoofdsom wordt niet vergoed tenzij deze direct

¹⁰ Kamerstukken II 2023/2024, 31 066, nr. 1395

opeisbaar was. Op 31 augustus 2024 hebben in totaal 16.502 gedupeerde ouders bij het Loket Private Schulden zich gemeld met één of meerdere schuldenlijsten.

35.390 (Circa 94%) schuldenlijsten zijn beschikt. Dat betekent dat ruim 15.000 gedupeerde ouders een beschikking hebben ontvangen over de ingediende schuldenlijst(en). Op peildatum 31 augustus 2024 is door SBN aan schuldeisers een totaalbedrag van circa € 184,2 miljoen uitbetaald. De gemiddelde looptijd van de werkvoorraad bedraagt 3 maanden.

Er geldt een einddatum voor het indienen van schulden bij Loket Private Schulden en Loket Al Betaalde Schulden bij SBN. Ouders kunnen tot zes maanden nadat vaststaat dat ze gedupeerd zijn hun betalingsachterstanden aanmelden voor de schuldenaanpak. Samen met ketenpartners (namelijk UHT, VNG, SBN, Lotgenotencontact en Radar/OTB) communiceren we hierover op diverse momenten naar gedupeerde ouders en (ex)-toeslagpartners. Als er sprake is van een uitzonderlijke situatie kan er uitstel worden aangevraagd. Dit is nog niet voorgekomen. Hiernaast hebben we een vangnetconstructie bij SBN ingeregeld. Ouders die na de einddatum schulden indienen bij één van de loketten krijgen een brief waarin de mogelijkheid wordt geboden om uitleg te geven waarom de ouder te laat was. Als er sprake is van een uitzonderlijke situatie kan SBN de ingediende schulden alsnog in behandeling nemen.

Op 24.721 van het totaal aantal van 35.390 ingediende schuldenlijsten heeft SBN positief beschikt. Op 10.669 ingediende schuldenlijsten heeft SBN negatief beschikt. In 3% van de gevallen (1.240 keer) gingen gedupeerde ouders in bezwaar (peildatum 31 augustus 2024). Uit een analyse van de ingediende bezwaarschriften zijn vier hoofdcategorieën te onderscheiden waarvoor een ouder in bezwaar is gegaan, namelijk:

1. De hoofdsommen van leningen en kredieten worden niet (volledig) vergoed.
2. Informele schulden.
3. Schulden die buiten de peildata van de regeling vallen (SBN kan alleen private schulden oplossen die zijn ontstaan tussen 1-1-2006 en 1-6-2021).
4. Geen sprake van een schuld, zoals omschreven in de private schuldenregeling.

In 9% van de bezwaarzaken zijn ouders gedeeltelijk of volledig in het gelijk gesteld. In deze gevallen is het meestal zo dat in de bezwaarprocedure door de ouder aanvullende (veelal nieuwe) informatie wordt opgeleverd die ertoe leidt dat de schulden alsnog (gedeeltelijk) onder de kaders van de schuldenaanpak vallen.

Vanaf het moment dat er bezwaren konden worden ingediend werden 190 ingebrekestellingen ingediend. Daarvan werd in 78 gevallen een (gedeeltelijke) dwangsom uitbetaald. Daarvan betaalden we in 78 gevallen een (gedeeltelijke) dwangsom. Er werden tevens 41 beroepen wegens niet tijdig beslissen op bezwaar ingesteld. In 16 gevallen deden we uitspraak gedaan, waarbij 8 zaken ongegrond en 1 zaak gegrond is verklaard. Tevens verklaarden we 4 zaken niet-ontvankelijk. Ook zijn er 10 beroepen wegens niet tijdig beslissen ingetrokken. We pakken nagenoeg alle ingediende bezwaarschriften op dit moment binnen de wettelijke termijn op.

Tabel Stand van zaken bezwaren Loket Private Schulden (peildatum 31 augustus 2024)

	31 aug. 2023	31 dec 2023	30 april 2024	31 aug. 2024
Aantal ingediende bezwaren	794	889	1.041	1.240
Aantal afgeronde bezwaren	475	749	881	1.053
Aantal (deels) toegewezen	44	63	82	98
Aantal afgewezen bezwaren	382	649	756	905
Aantal ingetrokken	35	37	43	50

Stand van zaken loket Al Betaalde schulden

Ouders die met het ontvangen compensatiebedrag van € 30.000 schulden hebben afgelost die anders onder de schuldenaanpak zouden zijn gevallen, kunnen deze al betaalde schuld indienen bij SBN en vergoed krijgen. Dit kan tot 6 maanden nadat hun definitieve beschikking vaststaat. Deze beschikking krijgt een ouder na de integrale beoordeling.

Bij het Loket Al Betaalde Schulden dienden 3.758 ouders een aanvraag in voor in totaal 18.829 schulden. Daarvan beschikte SBN 17.671 schulden en zijn 774 schulden nog in behandeling. 384 schulden zijn op peildatum 31 augustus 2024 door SBN nog in behandeling. Tot en met 31 augustus 2024 is door SBN aan ouders een totaalbedrag van circa € 4,2 miljoen uitbetaald aan vergoeding van al met compensatie betaalde schulden.

De actuele stand van zaken bij ingediende bezwaarschriften door de ouder voor het loket Al Betaalde Schulden staat vermeld in tabel 4.2.3. De meest voorkomende redenen waarom de ouders in bezwaar gingen op de beschikkingen van dit loket zijn:

1. De al betaalde schuld kon in het beschikkingsproces door SBN onvoldoende worden beoordeeld door onvoldoende onderbouwing dat de ouder had geleverd. In de bezwaarprocedure verzoekt de ouder om een herziening.
2. De al betaalde schulden vielen buiten de peildatum van de regeling (SBN mag alleen private schulden terugbetalen die zijn ontstaan tussen 1-1-2006 en 1-6-2021).
3. Alleen de al betaalde opeisbare achterstanden worden door SBN vergoed, terwijl de ouder in sommige gevallen de gehele hoofdsom wenst uitbetaald te krijgen.

Tabel Stand van zaken bezwaren Loket Al Betaalde Schulden (peildatum 31 augustus 2024)

	31 aug 2023	31 dec 2023	30 april 2024	31 aug 2024
Aantal ingediende bezwaren	296	403	494	690
Aantal afgeronde bezwaren	74	274	427	525
Aantal (deels) toegewezen	12	24	32	40
Aantal afgewezen bezwaren	58	239	380	466
Aantal ingetrokken	2	11	15	19

In 8% van de bezwaarzaken zijn ouders gedeeltelijk of volledig in het gelijk gesteld. De meeste voorkomende oorzaak van het niet gegrond verklaren van een bezwaar is dat de ingediende schuld niet voldoet aan de wettelijke criteria. In de gevallen van toewijzing is op basis van de aangeleverde (extra) bewijsstukken beoordeeld dat de al betaalde schuld voldoet aan de criteria.

Noodprocedures

Ouders met een acute problematische situatie als gevolg van schulden, kunnen zich melden voor de noodprocedure. Tot op heden is 216 maal gebruik gemaakt van de noodprocedure voor schulden (peildatum 31 augustus 2024). Voor zover bekend zorgde de noodprocedure ervoor dat geen enkele huisuitzetting of beslaglegging plaatsvond. Dankzij de samenwerking tussen SBN, UHT, gerechtsdeurwaarders en/of gemeenten is steeds tijdig ingegrepen. En is voorkomen dat er uithuiszettingen of beslag op inboedel heeft plaatsgevonden als de schulden binnen de regeling vielen.

Beroepsprocedures naar aanleiding van bezwaarprocedures private schulden en al betaalde schulden

Binnen de bezwaar- en beroepsprocedures is de inzet om zoveel mogelijk te voorkomen dat de overheid tegenover de ouder komt te staan in de rechtszaal. Procedures die er toch zijn, gaan vaak over zaken die wettelijk zijn uitgesloten. Er kwamen in totaal 501 beroepszaken binnen naar aanleiding van bezwaren rondom het Loket Private Schulden en het Loket Al Betaalde Schulden, waarvan in 135 beroepsprocedures door de rechter uitspraak is gedaan. In 106 gevallen is het beroep ongegrond verklaard. In 20 zaken is het beroep (gedeeltelijk) gegrond verklaard en in 9 zaken is de eiser (ouder) niet-ontvankelijk verklaard, waardoor het beroep niet inhoudelijk is

behandeld. De zaken waarin het beroep gedeeltelijk gegrond werd verklaard zijn veelal ontstaan doordat tijdens de beroepsprocedure aanvullende informatie door de ouder werd aangeleverd, die niet bekend was op het moment van de bezwaarprocedure.

In totaal zijn 41 hoger beroepsprocedures gestart door ouders. Deze gaan in hoofdzaak over het vergoeden van de hoofdsom op een schuld en op een informele schuld. Er is in drie hoger beroepszaken een uitspraak gedaan. In één hoger beroepszaak is de ouder niet ontvankelijk verklaard, waardoor het hoger beroep niet inhoudelijk is behandeld. In 2 hoger beroepszaken is het ministerie van Financiën (als verweerder) in het gelijk gesteld.

Niet-gebruik Loket Private Schulden

Om ouders te bereiken die nog openstaande gerechtelijke vorderingen hebben en deze nog niet bij SBN hebben ingediend, vinden er deurbezoeken plaats. Dit gebeurt in samenwerking met de Koninklijke Beroepsorganisatie voor Gerechtsdeurwaarders (KBvG). De acties om ouders te bereiken die hun schulden nog niet of niet volledig hebben ingediend bij het Loket Private Schulden verlopen succesvol en gaan onverminderd door.

4.3. Schuldregelingstrajecten (Wsnp/Msnp)

Voor gedupeerde ouders die vóór 5 november 2022 in de Wet schuldsanering natuurlijke personen (Wsnp) of in een minnelijke schuldsanering natuurlijke personen (Msnp) zijn toegelaten, is er een regeling om zo snel mogelijk hun wettelijk of minnelijk schuldregelingstraject te beëindigen. Dit geldt ook voor ex-toeslagpartners die vóór 15 juli 2023 zijn gestart met een schuldregelingstraject. Voor ouders en (ex-)toeslagpartners die na deze data zijn gestart met een schuldregelingstraject, gelden de regels die voor andere gedupeerde ouders en (ex)toeslagpartners met schulden gelden. Nieuwe aanvragen bij het loket worden momenteel binnen een dag opgepakt en worden binnen de acht weken afgehandeld.

Tabel Stand van zaken uitvoering Wsnp (peildatum 31 augustus 2024)

Wsnp	30 april 2023	31 aug 2023	31 dec 2023	30 april 2024	31 aug 2024
Verificatielijsten ontvangen	697	726	750	799	829
Aantal beschikkingen verzonden	936*	975*	1009*	1071*	1115*
Aantal betalingen verricht	933	971	1009	1071	1112
Aantal niet afgewikkelde dossiers binnen 8 weken totaal	0	0	0	0	0
Bedrag aan schulden betaald**	€ 31.6 mln	€ 33.4 mln	€ 34.8 mln	€ 37,3 mln	€ 39 mln

Tabel Stand van zaken uitvoering Msnp (peildatum 31 augustus 2024)

Msnp	30 april 2023	31 aug 2023	31 dec 2023	30 april 2024	31 aug 2024
Schuldenlijsten ontvangen	1546	1593	1632	1673	1905
a. Waarvan schuldbemiddeling	1011	1052	1086	1120	1187
b. Waarvan saneringskrediet	535	541	546	553	718
Aantal beschikkingen verzonden	1728	1785	1830	1884	2117
Aantal betalingen verricht	1621	1679	1726	1780	1981
Aantal niet afgewikkelde dossiers binnen 8 weken totaal	0	0	0	0	0
Bedrag aan schulden betaald*	€ 26.5 mln	€ 27.9 mln	€ 28.9 mln.	€ 29,7 mln.	€ 31.6 mln.

* De kwijtscholden publieke schulden worden meegerekend in het overzicht van de kwijtscholding van publieke schulden.

Schuldenregeling voor ouders in persoonlijk faillissement

In totaal meldden zich 38 gedupeerde ouders in persoonlijk faillissement bij UHT. Van deze groep zijn 25 ouders met een persoonlijk faillissement vastgesteld als gedupeerde. Van de 25 gedupeerde ouders zijn inmiddels 10 faillissementen geheel afgewikkeld met volledige uitbetaling van het compensatiebedrag. Van 11 gedupeerde ouders is het faillissement inmiddels beëindigd en zijn zij niet bij ons in behandeling geweest. Van 4 gedupeerde ouders loopt de behandeling nog.

4.4. Zakelijke schulden

Ook zakelijke schulden kunnen onder de schuldenaanpak vallen. Er is een speciaal team ingericht om gedupeerden met hoge zakelijke schulden af te wikkelen. Daarbij is er ook aandacht voor de staatssteunregels. Inmiddels zijn door dit team voor 1.242 gedupeerde ouders de zakelijke schulden volledig afgewikkeld. 39 gedupeerde ondernemers zijn nog in behandeling.

5. Organisatie en financiën

5.1. Inrichting uitvoeringsorganisatie

De komende periode wordt hard gewerkt aan de toekomst van de Uitvoeringsorganisatie Herstel Toeslagen (UHT). Om die toekomst vorm te geven vinden er uitwerkingen plaats en worden er voorbereidingen getroffen voor het moment waarop de werkzaamheden van UHT worden afgeschaald en uiteindelijk afgerond. In al het denken hierover staat de gedupeerde als vanzelfsprekend centraal. Een van de uitgangspunten is dat medewerkers die klaar zijn met een bepaalde taak, daar waar mogelijk, ingezet worden op taken die nog afgehandeld moeten worden. Zo wordt de continuïteit en kwaliteit van de uitvoering van de hersteloperatie geborgd.

Per 1 januari 2025 gaat de Belastingdienst strenger handhaven op de Wet DBA om schijnzelfstandigheid tegen te gaan. De hersteloperatie Toeslagen is hiervan uitgezonderd, zodat de werkzaamheden ten behoeve van het herstel van gedupeerde ouders kunnen worden gecontinueerd.

Voor het jaar 2024 is een opschaling van UHT beoogd naar 2.507 fte. Op dit moment is de feitelijke bezetting per juli 2024 2.305 fte. Naast de groei-behoefte heeft de organisatie te maken met uitstroom. Ook het aanbieden van vaste contracten aan medewerkers versus de uiteindelijk voorziene afbouw van UHT spelen hierbij een rol. Nog altijd is opschaling nodig op de juridische posities, maar hierbij is de krappe arbeidsmarkt nog steeds een belangrijke beperkende factor. Verschillende alternatieve wervingsacties worden momenteel ingezet.

Om de benodigde opschaling op het gebied van met name bezwaren te realiseren heeft UHT met een resultaatverplichting de opdracht voor hybride insourcing uitgezet, zoals toegelicht in hoofdstuk 1 van deze voortgangsrapportage. Om de kwaliteit te borgen, sluit UHT voor de beoordeling van de kwaliteit in de overeenkomst aan bij haar doelen. Zo is er veel aandacht voor de juridische correctheid, de tevredenheid van ouders, helderheid van communicatie en de snelheid van behandeling.

5.2. Fouten en herstelacties

Eerder is de kamer geïnformeerd over een herstelactie gericht op het uitbetalen van wettelijke rente. Wettelijke rente is rente die verschuldigd is over een bedrag dat te laat is uitgekeerd. Hier is door de lange wachttijd sprake van bij de meeste betalingen die volgen na de integrale beoordeling.

Op dit moment worden voorbereidingen getroffen om in 2025 te starten met het uitbetalen van wettelijke rente bij nog te nemen beslissingen. Hierna zullen de herstelacties worden ontworpen om nabetalingen te kunnen doen van wettelijke rente op de reeds afgegeven beschikkingen.

5.3. Oudercommissie

Afgelopen juli heeft de Oudercommissie op eigen initiatief een evaluatie laten uitvoeren, waarin punten voor doorontwikkeling van de Oudercommissie zijn opgehaald. De Oudercommissie zet in op doorontwikkeling, passend bij de volgende fase van de hersteloperatie – waarin meer focus ligt op de uitvoering van de dienstverlening aan gedupeerden en op emotioneel en maatschappelijk herstel. Er wordt gewerkt aan een aangepast instellingsbesluit, dat naar verwachting op 1 januari 2025 in werking kan treden.

De Oudercommissie bracht in juni 2024 het advies 'aannemelijkheid, ruimhartigheid en eerlijkheid als leidende principes in de hersteloperatie' uit. Dit advies was een reactie op de ontwikkelingen

rondom de schaderoute van Stichting Gelijkaardig Herstel. De Oudercommissie vond dat in de media een eenzijdig beeld is geschetst van mogelijke kosten die gepaard zouden gaan met voortzetting van deze, door gedupeerde ouders zeer gewaarde, schaderoute, waarbij recht wordt gedaan aan leidende principes als aannemelijkheid en ruimhartigheid. De Oudercommissie pleitte daarom voor het zo spoedig mogelijk voortzetten van de onafhankelijke aanpak van SGH. Er is mondeling aan de Oudercommissie teruggekoppeld dat op 16 juli jl. de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de SGH is getekend en dat de SGH-route is hervat.

Eind augustus 2024 bracht de Oudercommissie advies uit over de afhandeling van aanvullende schades. Daarin staan ook specifieke aanbevelingen aangenomen die betrekking hebben op het centrale aanmeldportaal en op de digitale route. De Oudercommissie vreest dat de wirwar aan schaderoutes leidt tot veel onduidelijk voor ouders én concurrentie tussen de routes. Zij pleit voor heldere advisering aan ouders. Bij de digitale route geldt bovendien dat de Oudercommissie zorgen heeft bij de uitvoerbaarheid, met name ten aanzien van de bewijslast van de posten en de beschikbaarheid van emotionele begeleiding. Ook spreekt de Oudercommissie haar zorg uit over de toegankelijkheid van schaderoutes voor ex-toeslagpartners.

De zorgen van de Oudercommissie zijn onderkend en worden in een schriftelijke reactie aan hen teruggekoppeld. Zo is verduidelijkt dat de schaderoutes complementair zijn aan elkaar en elke ouder op een voor hem/haar passende wijze helpt. Het aanmeldportaal helpt de ouder bij het maken van die keuze. Uitgangspunt bij de digitale route is dat alle posten met slechts enkele onderbouwende stukken aannemelijk gemaakt kunnen worden. Ouders in de digitale route kunnen bellen of chatten met het serviceteam om persoonlijke ondersteuning te krijgen bij het doorlopen van de route. Voordat de digitale route in gebruik wordt genomen wordt deze uitvoerig getest door middel van zogenaamde 'dry-runs'. Leden van de Oudercommissie nemen aan een van de dry-runs deel. Ten aanzien van de ex-toeslagpartners is aangegeven dat zij wettelijk gezien recht hebben op vergoeding van aanvullende schade. De invulling hiervan is nog onderwerp van beleidsvorming en staat bij het ministerie ook hoog op de agenda.

Daarnaast heeft de Oudercommissie casuïstiek aangeleverd waaruit blijkt dat gedupeerden nog steeds problemen ervaren bij het loket al betaalde schulden. De schoen wringt met name rondom bewijslast. De Oudercommissie is van mening dat ook in de uitvoering van deze regeling, principes als aannemelijkheid en ruimhartigheid centraal zouden moeten staan.

Tot slot spreekt de Oudercommissie wederom haar zorg uit over ouders die na de eerste toets zijn afgewezen en wachten op een integrale beoordeling. Voor deze wachtenden is dikwijls ook sprake van problematiek op meerdere fronten en zij moeten wachten tot ze erkend zijn als gedupeerde.

5.4. Stakeholders hersteloperatie

Binnen de hersteloperatie toeslagen is er veelvuldig contact met verscheidene stakeholders. In deze paragraaf worden de recente ontwikkelingen met de Inspectie belastingen, toeslagen en douane (IBTD), Nederlandse Orde van Advocaten (NOvA), de Raad voor Rechtsbijstand (RvR), de Nationale Ombudsman en het College voor de rechten van de Mens (het College) toegelicht.

In september heeft er een kennismaking plaatsgevonden tussen de Staatssecretaris voor Toeslagen en Douane en de IBTD. De IBTD en het Ministerie van Financiën blijven in de toekomst in goed gesprek met elkaar, naar aanleiding van signalen of nieuwe ontwikkelingen.

Op 10 september 2024 heeft Minister Heinen (Financiën) het IBTD-rapport 'In gesprek over herstel, wat burgers echt nodig hebben' aan de Tweede Kamer aangeboden. Dit betreft een verdiepend onderzoek naar hersteloperaties, waarin naast Toeslagen ook de hersteloperaties FSV en Box 3 zijn betrokken. De belangrijkste conclusies uit dit rapport zijn dat burgers (oprechte) erkenning van hun schade en leed, zowel op financieel als emotioneel vlak, missen, burgers

rechtvaardigheid missen en dat het burgerperspectief ontbreekt bij de start van hersteloperaties. Wij blijven met de IBTD in gesprek over de elementen uit het rapport die we mee kunnen nemen vanaf het punt waar we nu met de hersteloperatie staan. Voorop staat in elk geval dat naast het financieel herstel van gedupeerden ook het emotioneel herstel een essentieel punt in de gehele hersteloperatie is. Ook is het van groot belang om in het herstelproces het gesprek met en de behoeften van gedupeerden en hun gezin centraal te stellen. Ten slotte begrijpen we goed dat de IBTD aandacht vraagt voor het feit dat de meest ernstig gedupeerden zo snel mogelijk geholpen moeten worden. In iedere fase van de hersteloperatie is het mogelijk om urgente situaties voorrang te geven. Samen met UHT en uitvoeringsorganisaties van de schaderoutes blijven we zoeken naar de verdere mogelijkheden.

In juni vond er een overleg plaatsgevonden tussen de NOvA, RvR, de werkgroep Toeslagenadvocaten, UHT en DG Herstel. Tijdens dit overleg is uitvoerig gesproken over de verschillende schadeherstelroutes. In september heeft de Staatssecretaris voor Toeslagen & Douane kennisgemaakt met de NOvA en de RvR. De verschillende partijen zetten de nauwe samenwerking met elkaar voort en houden elkaar op de hoogte van actuele ontwikkelingen.

In het kader van de aanstelling van de nieuwe DG Toeslagen heeft er in juli een kennismaking plaatsgevonden tussen hem en de Nationale Ombudsman. Tijdens dit gesprek zijn zowel de positieve ontwikkelingen rondom de hersteloperatie besproken, als ook de dilemma's die zich voordoen. De Nationale Ombudsman en het Ministerie van Financiën zetten de nauwe samenwerking met elkaar voort. Daarnaast heeft het Klachtenteam van UHT periodiek overleg met medewerkers van de Nationale Ombudsman. Hierin komen actuele ontwikkelingen in beide organisaties aan de orde, waarbij optimalisatie van de als prettig ervaren samenwerking onderwerp van gesprek was.

Op dit moment worden de laatste stappen gezet in de afronding van de Kabinetsreactie op het rapport van de Nationale Ombudsman 'Herstel bieden, een vak apart'. Hier wordt in de volgende voortgangsrapportage op teruggekomen.

Van de ongeveer 40 individuele klachten die nog bij het College liggen over de Dienst Toeslagen, zijn er op dit moment 10 zaken afgerond (4 middels een oordeel en 6 intrekkingen). Het College gaf op 12 juni 2024 in een individuele zaak een oordeel. Dit is de vierde individuele zaak waarin het College haar oordeel geeft. Net als in de eerste drie individuele zaken luidt het oordeel van het College dat de Dienst Toeslagen verboden indirect onderscheid heeft gemaakt op grond van ras jegens de verzoeker. De Dienst Toeslagen biedt burgers die een klacht bij het College hebben ingediend een persoonlijke gesprek aan, ook als de klacht later weer wordt ingetrokken. Door veel burgers wordt hierop positief gereageerd. In de stand van zaken brief Toeslagen wordt verder ingegaan op de acties die Toeslagen inzet naar aanleiding van de uitspraken.

5.5. Juridische bijstand voor ouders

Sinds 1 maart 2021 kunnen gedupeerde ouders in het kader van de herstelregeling kinderopvangtoeslag bij de Raad voor Rechtsbijstand kosteloze rechtsbijstand krijgen via de subsidieregeling rechtsbijstand herstelregelingen kinderopvangtoeslag. Daar hadden zich tot en met eind augustus 15.678 ouders voor aangemeld, waarvan er 14.432 gekoppeld waren aan een advocaat.

Tabel Subsidieregeling Juridische bijstand

Categorie	2 dec 2021	31 mrt 2022	30 jun 2022	30 sept 2022	13 jan 2023	4 mei 2023	8 sept 2023	9 jan 2024	10 mei 2024	31 aug 2024
Aantal ouders aangemeld	3.261	4.712	5.767	6.736	7.916	9.401	10.963	12.562	14.249	15.678
Aantal advocaten aangemeld	264	269	231	295	303	309	311	276	279	263
Aantal ouders gekoppeld aan een advocaat	2.956	4.271	5.240	6.103	7.301	8.689	10.082	11.621	13.194	14.432
Aantal ouders nog niet gekoppeld aan een advocaat	140	218	252	319	256	298	377	366	420	566 ¹¹
Aantal ouders niet gekoppeld aan een advocaat (anders opgelost)	165	223	275	314	359	414	504	575	635	680

5.6. Financiën

Op basis van de Voorjaarsnota 2024 is meerjarig circa € 9,3 miljard begroot voor het herstel van de problemen met de kinderopvangtoeslag. Middels een Nota van Wijziging op de 1e suppletoire begroting Financiën 2024 is dit budget naar boven bijgesteld, ten behoeve van extra middelen voor de afhandeling van aanvullende schade. Het meerjarig begrote bedrag voor de hersteloperatie is daardoor verhoogd naar circa € 11,7 miljard. De tabellen in deze paragraaf geven een overzicht van de budgetstanden en de mutaties die sinds de vorige voortgangsrapportage hebben plaatsgevonden.

¹¹ De Raad voor Rechtsbijstand (RvR) geeft de ouder drie namen van advocaten door waar ze uit kunnen kiezen. Dit zijn aanvragen waarbij de RvR nog wacht op reactie en de match daarom nog niet heeft plaatsgevonden.

Tabel Budgettair verwerkt in departementale begrotingen

Budgettair verwerkt in departementale begrotingen - ontwerpbegroting 2025 (x € 1 miljoen)										
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	totaal
1 Stand na 1e sup 2024	93	1.271	1.025	1.519	2.126	1.245	293	51	0	7.622
1a Programma	47	1.136	780	1.182	1.591	770	121	44	0	5.673
w.v. 30k, IB, aanvullende compensatie (incl. uitvoering VSO-route) en overig	36	713	303	275	430	346	76	29		2.206
w.v. Kindregeling			74	494	230	60				857
w.v. Kwijtschelden publieke schulden (incl. uitvoering; rijksbreed)		369	162	224	388	77	21	16	0	1.257
w.v. Kwijtschelden private schulden (incl. uitvoering)		41	173	104	163	102	7			590
w.v. Andere toeslagen					23	6				29
w.v. Ex-partners (10k)				2	157	41	1			202
w.v. Ondersteuning door gemeenten	11	14	34	47	98	52	6			261
w.v. Reservering ondersteuning rechtsbijstand			1	3	23	36	10			72
w.v. Dwangsommen			19	23	44	31				117
w.v. Ouders in het buitenland (incl. uitvoering)			5	11	15	9				39
w.v. Uithuisplaatsingen kinderen (incl. uitvoering; JenV)			10	1	12	4				26
w.v. Schade-expert pool					9	7				16
1b Apparaat Financiën	46	135	245	337	535	474	171	6		1.949
2 Mutaties concept-ontwerpbegroting					0					0
3 Mutaties Nota van Wijziging 1e sup 2024 - Financiën					434	1.158	734	293		2.618
4 Mutaties Augustusbrief					-544	144	119	281		0
5 Stand na ontwerpbegroting 2025	93	1.271	1.025	1.519	2.015	2.546	1.146	625	0	10.240
5a Programma	47	1.136	780	1.182	1.478	1.973	882	544	0	8.022
w.v. 30k, IB, aanvullende compensatie (incl. uitvoering VSO-route) en overig	36	713	303	275	603	1.444	730	524		4.626
w.v. Kindregeling			74	494	118	118	54			857
w.v. Kwijtschelden publieke schulden (incl. uitvoering; rijksbreed)		369	162	224	388	77	21	16	0	1.257
w.v. Kwijtschelden private schulden (incl. uitvoering)		41	173	104	108	137	27			590
w.v. Andere toeslagen					29					29
w.v. Ex-partners (10k)				2	31	42	16			91
w.v. Ondersteuning door gemeenten	11	14	34	47	125	25	6			261
w.v. Reservering ondersteuning rechtsbijstand			1	3	10	36	23			72
w.v. Dwangsommen			19	23	65	50				157
w.v. Ouders in het buitenland (incl. uitvoering)			5	11	15	9				39
w.v. Uithuisplaatsingen kinderen (incl. uitvoering; JenV)			10	1	12	4				26
w.v. Schade-expert pool					4	3	5	4		16
5b Apparaat Financiën	46	135	245	337	538	574	263	81		2.218

Tabel Budgettair gereserveerd op de aanvullende post

Budgettair gereserveerd op de aanvullende post - MJN 2025 (x € 1 miljoen)										
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	totaal
6 Stand na VJN 2024					212	444	631	399	28	1.714
6a Financiën					159	419	635	410	28	1.650
6b Rijksbreed (kwijtschelden publieke schulden)					53	26	-4	-11		64
7 Mutaties Nota van Wijziging 1e sup 2024 - Financiën					-150	-150	-50	50		-300
8 Mutaties Augustusbrief					-62	-194	47	210		0
9 Stand na MJN 2025						100	627	659	28	1.414
9a Financiën						100	595	627	28	1.350
9b Rijksbreed (kwijtschelden publieke schulden)							32	32		64

Tabel Budgettair verwerkt, gereserveerd en totaal beschikbaar

Budgettair verwerkt, gereserveerd en totaal beschikbaar - ontwerpbegroting/MJN 2025 (x € 1 miljoen)										
	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	totaal
10 Na 1e sup en VJN 2024	93	1.271	1.025	1.519	2.338	1.689	923	450	28	9.336
op departementale begrotingen	93	1.271	1.025	1.519	2.126	1.245	293	51	0	7.622
op aanvullende post					212	444	631	399	28	1.714
11 Na ontwerpbegroting en MJN 2025	93	1.271	1.025	1.519	2.015	2.646	1.773	1.283	28	11.654
op departementale begrotingen	93	1.271	1.025	1.519	2.015	2.546	1.146	625	0	10.240
op aanvullende post						100	627	659	28	1.414

Budgettair verwerkt in departementale begrotingen (tabel 5.6.1)

Toelichting mutaties concept-ontwerpbegroting (5.6.1, blok 2)

- Middelen bestemd voor de ontwikkeling van het aanmeldportaal en de digitale route worden op het juiste subartikel gezet door middel van een herschikking (technisch).

Toelichting mutaties Nota van Wijziging 1^e sup 2024 - Financiën (5.6.1, blok 3)

- De bestaande reservering op de AP van € 1,2 mld. voor aanvullende schade wordt overgeheveld naar de departementale begroting van Financiën.

- Extra generale middelen € 1,4 mld. voor programma en apparaat voor de afhandeling van aanvullende schade.
- Herschikking van apparaat naar compensatie en kasschuif i.v.m. schikkingsvoorstel bezwaren (€ 8 mln.).

Toelichting mutaties Augustusbrief (5.6.1, blok 4)

- Vanwege de prognose van het aantal ex-partners en dwangsommen vindt een herschikking plaats van € 40 mln. van ex-partners naar dwangsommen.
- Voor diverse regelingen worden middelen doorgeschoven naar latere jaren (ca. € 600 mln.). Dit betreffen onder andere middelen voor aanvullende schade, de ex-partnerregeling, de kindregeling, de HZK-regeling en middelen voor het kwijtschelden van private schulden.

Budgettair gereserveerd op de Aanvullende Post (AP)

Toelichting mutaties Nota van Wijziging 1^e sup 2024 - Financiën (5.6.2, blok 7)

- De bestaande reservering op de AP van € 1,2 mld. voor aanvullende schade wordt overgeheveld naar de departementale begroting van Financiën.
- Er wordt een nieuwe reservering van € 900 mln. aangelegd op de AP voor aanvullende schade.

Toelichting mutaties Augustusbrief (5.6.2, blok 8)

- Er wordt per saldo € 256 mln. uit 2024 en 2025 doorgeschoven naar 2026 en 2027. Het gaat om € 150 mln. t.b.v. aanvullende schade, € 79 mln. t.b.v. publieke schulden en € 27 mln. onverdeeld (loon- en prijsbijstelling).

Apparaatskosten

In 2020 t/m 2023 is 19,5% van de bestede middelen uitgegeven aan apparaatskosten. Van de huidige totale meerjarenraming voor de hersteloperatie, € 11,7 miljard, is € 2,4 miljard gereserveerd voor apparaatskosten, 21%. Het restant van € 9,2 miljard is gereserveerd voor programmakosten. Wanneer het ondersteunende deel van de programmakosten aan de apparaatskosten wordt toegerekend, komen de apparaatskosten op ongeveer 28% uit.